

Бесплатно

ОБЛАСТУВСАЛЫКБЕЗКОМИССИЈА

ГЫРЫГ ВОЛТЫРӨС
ГРАМОТАӨ ВЕЛӨДАН
ПРОГРАММА—ПЛАН

ВЫНГОДОМА ЛЫКБЕЗ УЖ НУӨ-
ДЫГ МЕТОД ГЕКЦИЈАӨН

Г.П.Б. в Лнгр. Ц
С.Э. 1932 г.
Акт № 93

ІЗДАЊЊӨ ОБОНО-дөн
Сыктывкар—1932

Тираж 1200. Заказ № 1782. Об-
лит № 292. Сдано в набор
19/XII-1931 г., в печать
Ю/Г 32 г. г. Сык-
тывкар, тип. Ко-
ми ГИЗа

Коми-3
41-150

ВОЗКЫВ

Тайо программа составитома ликпунктjасын неграмотноjясос велодом выло. Программа арталома нол толыс кежло, занїмаjтчыны толыс пїын 12 лун 3 часон. Ставыс 48 лун, 144 час. Возза букварноj период велодом выло программаон сетома 38 занатто, ставсо jуклома торja занаттоjас выло, быд лун кежло вочома ллан. Буквар бдр велодом выло сетома 10 лун лїбб 30 час, код выло вочома отї общоj план. Политзанатто выло пуктома 1 час, мукдд выло кык часон. Программа составитома буквар „Велодчам ставным“ да Анциферов „математїка“ сертї, код вылыс і ковмас занїмаjтчыны ликпунктjасын. Политчасjас выло култармеjечjаслы матерjалjас лод jонжыкасo, Ольховоj „Ленїнизм азбука“. Jонжыка велодчом jортjаслы индалома содтод выло мукдд полос матерjалjас. Вдрлезан уж jылыс колo короны ставсо асланым областса матерjалjас.

Тайо программасо лезысjас думajтоны, мыj таж, планjас выло быд занатто jукломон, jонжыка отсалас да кокнїджык лод занїмаjтчыны култармеjечjаслы.

Изд. № 6768

1-öd ЛУН

СӨВЕТ ВЛАСТ—1 час

1. Мыј сiјө лөб сөвет властыс.
2. Коди борјө да кодос бөрjөны сөветјасө.
3. Кызi ужалыс ибз участвуйтөны советужын (государствоон велкөдлан ужын).
4. Мыј шулис Ленин ужалыс jөзос, щощ нывбабajасөс, государсiвоон велкөдлан ужө кыкөм жылыс.
5. Мыј шул с Ленин социализм стрөйтөм жылыс да пемыдлун (неграмотнөст) бырөдөм жылыс.
6. Мыј шулис 16-өд партсjeзд велөдчан уж нүдөм жылыс.

КЫЗИ ИТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛӨМКӨД, УЖКӨД

1. Кушөм секцијajас емөс тiјан сiктсөвет (бердын, кызи најө ужалөны, кызи колө ужсө кыпөдны)?
2. Кымын нывбаба ужалө тiјан сiктсөветын, секцијajасын?
3. Мыј лои бурмөдөма сiктын нывбабajас индалөм серти?
4. Кымын неграмотнөј морттiјан сiктын, кымын на пыщкыс велөдчө?
5. Кызи кыскыны велөдчан ужө став неграмотнөј нывбабасө?
6. Став челафыс-ө велөдчө сiктын, оз-кө, кызи кыскыны најөс школаө?

ПРАКТИКА Кор лөб сiктсөветлөн либө торја селцијajаслөн чукөртчылөм, ветлыны сетчө лiкпунктын став велөдчысјаслы.

ЛЫФФЫНЫ—2 час

1. Тајө сорныс (беседасыс) вөчны выводјас жеңидик сорныкузajасөн (фразајасөн).
2. Сiјө выводјас вылас сетны поватijө, мыј шусө сорныөн.
3. Горни ө (выводјасө) јукны (гөлөснад) торја сорныкузajас вылө—сетны поватijө, мыј сiјө лөб сорныкузайыс (фразаыс).
4. Сорныкузajасыс јансөдны торја кывјас, вiставны, сорныкузайыс-пө-артиө торја кывјасыс.
5. Лыффыны кнiгаыс либө газетыс жеңидик вiстовтас (рассказ, статья); торjөдны сiјөс сорныкузajас вылө, сорныкузajас ө торја кывјас вылө.
6. Вөчны вывод: кнiгајасын, газетјасын, писмөјасын сорни-жө, сөмын сетчө гiжөма сорнысө торја пасјасөн.

ГИЖНЫ

Велөдчыслы аслыс гiжны дөска вылө өти-мөд сорныкузajа (беседасыс выводјасө), вiставны велөдчысјаслы, бысiкас сорни-пө, торја сорныкузajа, торја кывпөзө гiжны, сывылө-пө емөс торја пасјас.

ВЕЛӨДЫГЛЫ НIГАЈАС

1. Олховөј—„Ленинизм азбука“, 1931 во, 144 лб., X глава, 3 лб., I гл.
2. „Ленин нывбабajас жылыс“.
3. Итоги 16 сjeзда ВКП(б)“, стр. 101.
4. Сталин — „ЦК-лөн политотчот XVI-өд сjeзд вылын“.
5. I. В. Жеребцов — „Велөдчам ставным“ лыффөгпанас серти ужавны „отсөгтор“, 3, 4 лб.*)

*) Вөзө тајө нiгасө ми кутам инчыны жеңидика—„Отсөгтор“.

2-öд ЛУН

СӨВЕТ СОЈУЗ ДА КАПИТАЛИСТ ГОСУДАРСТВОЈАС—1 час

1. Кыҗи чужис Сöвет власт.
2. Мыҗла вöтлисны Россијаыс робочöјјас да крестана буржујјасöс да помещицкјасöс.
3. Мыҗла робочöјјас да крестана мырöфисны буржујјаслыс став ужалан көлүсö, помещицкјаслыс став вичмусö.
4. Мыҗла мијан вылö петö лöгыс капиталист государствојаслөн.
5. Мыҗла ми регыд кадон вермиҗ петны империалистическöј да гражданскöј война бöрвысва кёсом овмöсыс дај войнадз сертi вермиҗ јона вылö кыпöдны народнöј овмöс Сöвет сојузын.

КЫҢИ ЈИТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛÖМКÖд, УЖКÖд

1. Кыҗи комi ужалыс јöз косависны сöвет власт понда (кодјас ветлисны тiјан сиктыс доброволечöдн, кодјас вöлины гражданскöј война дырјi Краснöј армијаын)?
  2. Кушöд пакöстјас вöчлисны белöјјас меставысва сиктјасын 1919-öд воб?
  3. Кушöд ужалан көлүј (заводјас мельничаяс, с. в.) мырöфисны ужалыс јöз буржујјаслыс, кулакјас кыс Комi областын?
  4. Код кыи öнi сiјö ужалан көлүјыс?
  5. Кыҗи кыптö народнöј овмöс Комi областын:
    - а) воыс-воб содö вöр еöдм;
    - б) стрöйтöдны вöркoмбинатјас, мукöд заводјас, көрттуј, кыптöны школајас, больничаяс, клубјас, с. в.;
    - в) вичмв овмöс вужö социалистическöј туј вылö (совхозјас, колхозјас), сувтö машина—техника вылö;
    - г) кыптоны, бурмöдны ужалан ногјас: паскалö соцордјысöдм, ударничество.
- ПРАКТИКА.** Нуодны велöдчысјас кoстын соцордјысöдм, ударничество.

ЛЫÖФЫНЫ—2 час

1. Прöверитны, тöдöны -ö, мыј лöб сорнi, мыјыс сiјö артмö, кыҗи јуксö сорникуҗаыс.
2. Лыöфыны „Велöдчам ставным“ кнiгаыс, первој лытбокыс кывјас, сорникуҗаяс (ставсö) уна пов.
3. Течны торјa шыпасјасыс (разрезнöј азбука) сiјö-жö кывјассö, сорникуҗаяссö: **ур, ар, ура, ар, с. в.**
4. Быд течом кыв, сорникуҗа щöктыны велöдчысјаслы сравнитны кнiга вывса кыв öд, сорникуҗакöд,—лыöфыны течöм кывјаскöд щöщ кнiгасыс
5. Лыöфыгас торјөн лычкыны голöснад торја шыјас вылö: **а, у, р.**
6. Велöдчысјаслы колö вöчны вывод: **кывјасыд-пö артмöны торја шыјасыс.**

ЛЫÖФЫНЫ

1. Велöдны гiжны лыöфöм кывјассö, сорникуҗаяссö. Војдöр гiжны дöска вылö велöдчыссыслы аслыс, индыны кысаң колö завофитны гiжны шыпассö кывыс.
2. Щöктыны велöдчысјаслы сравнитны гiжöм кывјассö, сорникуҗаяссö кнiгаын печатајтöм торја шыпасјасыс течöм кывјаскöд, сорни куҗаяскöд.
3. Вöчны вывод: **ыгаад-пö кывјастö печатајтöны тагi, а гiжöдны-пö најö ыеуна мöднотöнжык, кoккiджыка.**

АРТАВНЫ

Велöдны гiжны римскöј лычпасјас I, II (öтi, кык).

ВЕЛÖДЫГЛЫ ЫГАЈАС

1. Сiјö-жö, кодöс индöма 1 лун кежлö.

3-öd ЛУН

КЫҢИ КАПИТАЛИСТ ГОСУДАРСТВОЈАС ТЫШКАСӨНЫ

СОВЕТ СОЈУЗКОд—1 час

1. Кыҗи да мыҗла капиталист государствојас отсаөисны россијаса буржуј-јаслы, помещицкјаслы гражданскөј война дырји (мыҗла кыпөдөсны мијанлы паныда война).

2. Кыҗи да мыҗла көсөисны јөртны Совет странаөс гражданскөј война помалөм бөрын (экономическөј блокада).

3. Кушөм ложнөј славајас да мыҗла кыпөдөны мукөд государствоса ка-питалистјас да налы отсаөөејас—социал-фашистјас мијан страна вылө („демпинг“, „принудительнөј труд“, с. в.).

4. Кыҗи да мыҗла мырбөны најө провоцирујтөны Совет сојузөс война вылө (Китајско-восточнөј көрттуөивыса конфликт, өни Лыга нацијөн ужыс—Мян-чжурјиан—Јапонјија пыр, „Промпартијалөн“ делө, с. в.).

5. Коди да мыҗла дорјө совет странаөс капиталист государствојасын.

6. Кыҗи совет страна лөсөдчө дорјөөны капиталистјас войнаөы.

КЫҢИ ЈИТНЫ МЕСТАВЫВСА ÖЛӨМКӨд, УЖКӨд

1. Кыҗи совет странаөын, Коми областын щөщ ужалыс јөз вочакыв виөисны мувыв капиталистјаслы да социал-фашистјаслы „мырбөна ужкөдөм“ ложнөј өөрнө кыпөдөм вылө.

2. Кыҗи мунө Коми областын, тијан өиктын щөщ, капиталистјас войнаөы дор-јөсөм вылө лөсөдчөм: өм абу тијан өиктын ОАХ јачејка, кымын морт сөни, кыҗи сувтөдөма ужсө.

ПРАКТИКА. Велөдчыөсјас воэмдөстчөмөн организујтны өиктын, вөр участокын ОАХ јачејкајас, абу-на-кө, пыры ОАХ јачејкаө шлөвө став велөдчыөсјаслы (лык-пунктын).

ЛЫФФЫНЫ—2 час

1. Нөшта не кымын пөв лыффыны 1 лб-ыс („Велөдчам ставным“) кывјас, өөрнөкучајас.

2. Лыффыны сөјө-жө кывјассө торја шыпасјасыс течөмөн да сраөнөвајтны кыҗакөд.

3. Нөшта вөставны вывод: кывјас артмөны торја шыпасјасыс, быд шылөн өм аслас торја пас, шуөб шыпасөн.

4. Торја шыпасјасыс петкөдлыны кыв: ур, щөктыны лыффыны; јуавны, кы-мын пас кывјас, кымын шы.

5. Торјөн лыффыны воэча шыпассө, мөдсө, өтлаын.

6. Таэи-жө вөчны ар кывкөд, мукөдкөд.

7. Торја шыпасјасыс течөм кывјас вылын, кыҗакөд сраөнөвајтөмөн, төд-мөдны велөдчыөсјасөс у, а, р шыпасјасөн.

ГИЖНЫ

1. Төдмалөм шыпасјассө велөдны гижны, војдөр эөн кывјасын, өөрнөкуча-јасын („Велөдчам ставным“, 1 лб ын), сөвса яскежаныс, торјөн: у, а, р.

2. Көр велөласны гижны шыпасјассө өнөјаног, велөдны щөщ латин ногөн гижны (војдөр вөставны латин алфавит вылө вужөм јылыс): а, г, и.

АРТАВНЫ

1. Велөдны гижны римскөј лыдпасјас: I, II, III.

2. Велөдны гижны арабскөј лыдпас 3.

ВЕЛӨДЫГЛЫ НЫГАЈАС

1. Сөјө-жө мыҗ индөма 1 лун кежлө.

2. Газетјас: „Правда“, „Вөрлөчыс“, „Коми колхозчык“, „Коми комсомол“

4-öd ЛУН

СӨВЕТ СТРАНА да КАПИТАЛИСТ ГОСУДАРСТВОЈАС—1 час

1. Кызі да мыла партија да Совет власт төждүсөны бурмөдны олөмсө робочөјјаслыг да крестаналыг Совет странаын.
2. Тырмө-ө мијанлы быдөнлы уж.
3. Жона-ө кыптис да вежсис мијан промышленност революција бөрын.
4. Кушдма бурмис мијан ужалыг јөзлөн олөмыс, кызі кыптис культураыс.
5. Кушдм олөмыс робочөјјаслөн, крестаналдөн капиталист государствојасын, колонијажасын.
6. Мыј сјдө лоө крчысыс да мыла сјдө лоө капиталист странајасын.
7. Мыла робочөјјас шыгјалдны, а капиталистјас лөмтөны шабддөн паравозјас, вөјтөны добрасө морөб да с. в.
8. Кызі робочөјјас вермасөны капиталист странајасын капиталистјаскөд да ссциал-фашистјаскөд.
9. Мыла капитализмы лоө быт кувны.
10. Кызі Совет сојуз отсалө став мувыв увтыртөм јөзлы.

КЫЗИ ЈИТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛӨМКӨд, УЖКӨд

1. Вөрлеңан уж кокнөдөм (механизација), ужалысјаслыг олөмсө бурмөдөм:
  - а) тракторјас лөсөдөм;
  - б) подвеснөј көрттујјас, ји тујјас, лежневөј тујјас вөчөм;
  - в) механичөскөј пилајас лөзөм;
  - г) вөрын керкајас, сојан-јуанинјас, лыдфысан - велөдчанинјас пывсанјас стрөдөм;
  - д) школајас, кинојас, радиојас лөсөдөм, с. в.
2. Ем абу тјан сиктын, вөр участокын МОПР (кымын шлен јачөјкаас, кызі ужалө?

ПРАКТИКА. 1. Көни абу-на, лкпунктын велөдчысјас вождөстчөмөн, организујтны МОПР јачөјка, кыскыны сетчө став велөдчысјассө; 2) көни јачөјкаыс ем-ын, ветлыны ставдөн МОПР јачөјкаө собраннө вылө да гјжсыны шленө.

ЛЫДФЫНЫ—2 час

1. Прөверитны, төдөны-ө воңа лунса велөдөмсө:
  - а) лыдфыны 1 лб. („Велөдчам ставным“-ыс);
  - б) лыдфигас щөктыны велөдчысјаслы индавын торја шыпасјас: у, р, а;
  - в) торја шыпасјас пыщкыс (кык-куим төдмавтөм шыпас щөщ пуктыны) щөктыны корөны төдса шыпасјас: у, а, р;
  - г) торја шыпасјассыс щөктыны течавны төдса кывјас; ур, ар, ура, руа, ар, с. в.
2. Лыдфыны 2 лб-ыс („Велөдчам ставным“) сорникуңајас, — лыдфигад гө-лөснад торјөн лчкыны н да м шыјас вылө.
3. Төдмөдны н да м шыпасјасдөн торја шыпасјасыс течөм кывјас вылын, шуам: ун, ум, рам, ума, рама, ну, на, с. в.
4. Щөктыны нига вывса кывјассө течны торја шыпасјасыс, лыдфыны да сравнивајтны книга вывса кывјаскөд.

ГИЖНЫ

1. Гјжны тетрафјасө сорникуңајас: уна му, му уна, уна ур. Војдөр велөдчыс колө гјжны быд кыв доска вылө, сјзі, медем гјжөмсө аңқис быд велөдчыс, виставны, кысан да кызі колө гјжны шыпассө; гјжигчөжыс колө вјчөдны тетрафјасө — правлнө-ө гјжөны, вескөдлыны, индавын.

2. Велӧдны гижны шыпасјасӧ торјӧн, аскејас: н, м.
3. Кор велаласны гижны шыпасјасӧ ӧнїа ног, велӧдны гижны латїн ног
щӧщ: п, т.

АРТАЛОМ

Велӧдны гижны лыдпасјас: 2, 4, щӧщ рїмскӧј лыдпасјас: II, IV.

ВЕЛОДЫГЛЫ НЫГАЈАС

1. Сїјӧ-жӧ, кодӧс индӧма 1 лун кежлӧ.
2. М. Лїїн „Ыжыд план жылыс вїст“ медвоzza јукӧн.
3. Газетјас.

5-ӧд ЛУН

ВИТВОСА ПЛАН—1 час

1. Кызї јїтӧдны мӧда-мӧдыскӧд народнӧј овмӧслӧн јукӧдјас.
2. Мыј сїјӧ лӧд планыс да мыјла сїјӧ колӧ народнӧј овмӧс кыпӧдан ужын.
3. Вермас-ӧ лоны сещӧм планыс капїталїст государствојасын, мыјла оз вермы лоны?
4. Кор мїјан странаын партїја да правїтелство лӧеӧдїсны овмӧс кыпӧдан вїтваса план.
5. Кушӧм мед ыжыд могыс вїтваса планлӧн (вїзму овмӧса странаыс пӧртны СССР ӧс индустриалнӧј странаӧ, петны капїталїст государствојас завїсімоот улыс, бурмӧдны ужалыс јӧзлыс олӧмсӧ, стрӧїгны социализм).
6. Мыј колӧ Сӧвет страналы вӧчны техника боксан (суӧдны да ордїны— лозунг).

КЫЗІ ЈІТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛОМКӧд, УЖКОд

1. Кызї шуӧма кыпӧдны народнӧј овмӧс Коми областын вїтваса план сертї:
  - а) промышленностын (заводјас стрӧїтӧм);
  - б) вӧрлезан кылӧдан ужын;
  - в) тужас вӧчӧмын (кӧрттуј, автомобил туј, тракторјас, ватујјас);
  - г) вїзму овмӧс кыпӧдӧмын (колхозјас, совхозјас течӧм, скӧт вїӧдм, табдї вӧдӧїтӧм);
  - д) кадрјас лӧеӧдӧмын (вузјас, техникумјас, курсјас, с. в.).
2. Кызї сувтӧдӧма ужсӧ школајасын (полїтехнїзм).
3. Кызї тӧдмалӧны машїна—технїка робочӧјјас, крестана (кружокјас, заводјас вузјас, с. в.).

ПРАКТИКА. Лїкпунктын велӧдчысјаслы тӧдмавны вїзму ужалан машїнајаслыг устројствосӧ, ужсӧ (совхозын лїбӧ колхозын).

ЛЫДЫНЫ—2 час

- Прӧверїтны, повнїтӧны-ӧ важ велӧдӧмсӧ:
- а) лыддыны мӧд лїстбокыс став сорнїкузајассӧ;
  - б) корсавны тӧдса шыпасјассӧ торја шыпас чукӧрыс (кујїм нӧл шыпас пуктыны щӧщ велӧдтӧмс да);
  - в) вӧчавны торја шыпасјасыс (велӧдыгыс вїстало, кушӧм кыв колӧ течны) выл кывјас, сорнїкузајас.
- 2 Лыддыны сорнїкузајас 3-ӧд лб-ыс („Велӧдчам ставным“). Лыддыгас колӧ гӧлӧснад јансӧдны тӧдтӧм шыјассӧ: л, ӧ.
3. Тӧдмӧдны велӧдчысјасӧс выл шыпасјасӧн: л, ӧ:
    - а) торја шыпасјасыс течны кывјас: Ларӧ, нула, нуӧ, лун, с. в.

б) течѳм кывјасѳ щѳктыны лыѳфыны. — выл шыјасѳ колѳ торјѳн јансѳдны гѳлѳснад, — севга сравнитны кыгаса кывјаскѳд.

4. Вылыс лыѳѳѳдны сорныкуѳјасѳ (3 лѳ).

5. Лыѳѳыгас щѳктыны торјѳн инданы выл велѳѳѳм шыпасјасѳ: л, ѳ.

ГІЖНЫ

1. Велѳдны гіжны сорныкуѳа: Ларѳ мунѳ урла.

2. Щѳктыны гіжны гижан шыпасјасѳн печатајтѳм сорныкуѳа: мунам урла (3 лѳ. улас).

3. Велѳдны гіжны торјѳн л да ѳ шыпасјас (став гижан торсѳ војѳѳѳр колѳ аслыс велѳдысылы гіжны дѳска вылѳ, велѳдчысјас секі медым віѳѳдасны. кыѳі гіжеѳдны шыпасјасыс; гіжіг чѳжыс, быд лун, велѳдысылы колѳ віѳѳдны, медым велѳдчысјасыд гіжісны правільнѳ).

4. Кор велаласны гіжны л да ѳ шыпасјас ѳніја ног, велѳдны гіжны латін ногѳн щѳщ: е, э.

АРТАВНЫ

1. Велѳдны гіжны лыѳпас 5, щѳщ-і рѳмскѳј пас V

2. Гіжны возѳа урокјас вылын тѳдмалѳн лыѳпасјас: 1, 2, 3, 4, 5; I, II, III, IV, V.

ВЕЛѳДЫГЛЫ ҢГАЈАС

1. Олховѳј „Лѳенїнізм азбука“. V гл.

2. Стаљин — „ЦК-лѳн полїтотѳот партїја XVI-ѳд сјезд вылын“.

3. М. Ілїн „Ыжыд план јылыс віст“ медвоѳѳа јукон.

4. „Комї областѳе в борѳбе за социализм“.

5. „Комї областлы дас во“.

6. „Итогї 16-го сјезда ВКП(б).“

7. Итогї пленумов Цент., Краевогѳ, Обл.

8. I. В. Жеребцѳв. „Отсѳгтор“.*) 1 25 лѳ.

9. Сїѳ-жѳ „Велѳдчам ставным“.

10. Гаѳетјас: „Правд“, „Вѳрлѳзыс“ „Комї колхоѳнік“, „Комї комсомол“

11. Стаљин. „Выл обстановканын — выл нога уж“.

6-ѳд ЛУН

ВІТВОСА ПЛАН — 1 час

1. Кыѳі віѳѳѳісны вїтвѳса план вылѳ мукѳд государствѳса капїталїстјас да мїјан „шужавыв“ да вескыдвыв оппартунїстјас.

2. Кушѳм кадѳн шуїсны тыртны вїтвѳса план робѳѳѳјјас.

3. Кыѳі колѳ сувтѳдны ужсѳ медым вїсвѳса план тырас нѳль воѳн, медым мї регыд кадѳн вермїм субѳдны дај орѳјыны капїталїст государствојасѳс техніка боксан (Стаљин — Выл обстановканын — выл нога уж).

4. Кыѳі кыпѳдны ужалан ногјасѳѳ (производительность труда) робѳѳѳјјас, колхоѳнікјас, став ужалыс јѳз (соцѳрѳјысѳм, ударничѳство, скознѳј - ударнѳј брїгадајас, встречнѳј планјас, хозрасѳетнѳј брїгада да с. в.)

5. Мыјла правїтелство ужалыс јѳз вѳстѳ лѳѳѳ зајѳмјас, мыј вылѳ мунѳ ужѳѳѳм сѳмыс.

---

*) Велѳдан ужыс возѳа лунјасас оз ѳк „Отсѳгторјыи“ инѳѳм сертї мун. Сѳмын-нѳ сїѳс колѳ сев бура лыѳфыны, сетѳѳ инѳѳма, кыѳі колѳ велѳдны лыѳфыны, шыпасјасѳн тѳдмѳдны, с. в.

КЫҢИ ГИЖНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛӨМКӨД, УЖКӨД

1. Кыҗи пöртчöны олөмö Сталин юртлөн индöдјасыс Коми областын:

- а) ужын хозрасчет ыльö вужöм;
- б) ужалан дон мынтöмын уравниловка бырöдöм, прогресивнöд-премиальнöд эдельщина ыльö вужöм;
- в) ужыс, ужалан струментыс, көлујыс кыв кутöм;
- г) ужалысјаслыс оланногјассö бурмөдöм;
- д) көҗајственникјаслөн, ужалыс јöзлөн техника төдмалöм;
- е) важ буржуаҗија пыщкыс петöм, специалистјасöс бура использујтöм, најöс бура виҗöм;
- ж) ужалыс јöз кост пыщкыс, робочöд — колхозникјас пыщкыс, ыль кадр-јас лөсөдöм.

2. Вөрлөзан ужын ударнöд, звучнöд бригадјас, соцордјысöм.

3. Колхоз ужын, зајом бостöмын ордјысöм.

ПРАКТИКА. Прöверитны ужсö сиктсöветлыс, кооперативалыс. Мөд лунас кывзыны сы јылыс доклад.

ЛЫҢҢЫНЫ — 2 час

1. Прöверитны важ велөдöмсö:

- а) лыҢҢöдны көјмөд листбокыс сорникуҗајас;
  - б) щöктыны индавын торја шыпасјас;
  - в) щöктыны корсны велөдöм шыпасјассö торја шыпас чукöрыс;
  - г) течны торја шыпасјасыс кывјас, сорникуҗајас;
  - д) гижны некымын кыв тетрадјасö.
2. ЛыҢҢöдны сорникуҗајас 4-öд лб-ыс. ЛыҢҢигас гөлөснад торјөн јансöдны **о, ш да ы** шыјас.

3. Некымын пөв лыҢҢöм бöрын, төдмөдны **о, ш, ы** шыпасјасөн, — торја шыпасјасыс кывјас, сорникуҗајас течны, лыҢҢöдны да сравнивајтны кнigаса кывјаскөд. Пöзö бостны ташöм кывјас. Маш, олö, ошла, мыр, ныр, нор, нöш, ошлы, шы, шыла, ылö; муна ылö, машö олö ылын, с. в.

4. Нöшта некымын пөв лыҢҢыны 4-öд листбокыс сорникуҗајас.

5. Щöктыны индавын торјөн **о, ш, ы** шыпасјас.

ГИЖНЫ

1. Велөдны гижны сорникуҗајас ылын: Ларö мунö ылö, Машö олö ылын.

2. Велөдны гижны торјөн **о, ш, ы** шыпасјассö.

3. Гижны 4-öд лб-ыс гижан шыпасјасөн печатајтöм сорникуҗа: Ларö мунö ошла.

4. Велөдны гижны латин шыпасјас щöщ: **о** (сiҗи-жö-пö), **l** (?) **v**

АРТАВНЫ

Төдмөдны да велөдны гижны лыҢҢасјас: **6, 7.** Римскöд пасјасөн щöщ — **l: VI, VII.**

ВЕЛӨДЫГЛЫ КНИГАЈАС

Сiҗö-жö, мыј вöли индöма 5-öд лун кешлö.

7-öд ЛУН

ВИТВОСА ПЛАН — 1 час

1. Кыҗи мунис витвога план тыртöм воҗаа кык онас (итогјас).

2. Мыјла витвога планлыс көјмөд восö (1931) шуониз мешајушщöд воөн

3. Кымын вьль гырыс фабрик-заводјас, електростанціјајас (гігантјас) шуо-ма помавны 1931 воын (518).

4. Кымын машинно-тракторнѳ станціја шуома вѳлі лѳсѳдны 1931 во помасіг кежлѳ, кымынѳс лѳсѳдѳма (1400).

5. Кымын машинно-тракторнѳ станціја вѳлі 1928 воын (ѳтѳ „Шевченко ні-ма“ совхозын, Украинаын).

6. Кызі муніс тајѳ кујім вонас візму овмѳс ѳтувтан уж (ітогјас).

7. Кызі да мыјла колѳ бырѳдны кулакѳс, кық классѳс (мыј шуліс Ленин кулак јылыс).

КЫЗІ ЈІТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛѳМКѳд, УЖКѳд

1. Кызі вітвѳса план тыртан ужыс муні Коми областын:

а) вѳрлезан ужын;

б) візму овмѳс социалистическѳј туј вылѳ вужѳдѳмын (ітогјас).

2. Вѳвліны-ѳ војѳѳр вѳрлезан ужын тракторјас, механическѳј пілајас, подвѳснѳј кѳрттујас.

3. Кызі Војвыв крајын да Коми областын вѳрлезан-кылѳдан уж да вітвѳса план тыртѳм странаын јітчѳны мѳда-мѳдыскѳд.

4. Кушѳм вѳлі војѳѳр ужалан кѳлујыс комі крѳстаналѳн — вітвѳса план лѳсѳдѳтѳз.

5. Кушѳм машинајас емѳѳ ѳні тіјан сіктсѳветувса колхозјасын, совхозјасын.

6. Кызі топѳдѳма кулакѳс сіктын, кызі поѳѳ зікѳз бырѳдны кулакѳс.

ПРАКТИКА. 1) Вѳтлыны сіктсѳветѳ, тѳѳмавны, кушѳм вѳлі воѳза вітвѳса планыс сіктсѳветлѳн да кызі сіјѳ пѳртѳѳ олѳмѳ.

2. Тѳѳмавны сіктсѳветлыс воѳѳ вылѳ вітвѳса плансѳ.

3. Сорнѳитны планјас јывѳыс лѳкпунктын, тѳѳмѳдны сосѳдјасѳѳ.

ЛЫѳѳЫНЫ — 2 час

1. Прѳверітны, тѳѳѳны-ѳ воѳза велѳѳѳмсѳ:

а) жекымын пѳв лыѳѳыны сорнікуѳајас 4-ѳѳ лістбокыс;

б) шѳѳктыны індавны кнѳгасыс торја шыпасјас;

в) шѳѳктыны корсны шыпас чукѳрыс велѳѳѳм шыпасјасѳѳ да течавны тѳѳ-са кывјас, сорнікуѳајас;

г) гѳжны торја шыпасјасыс течѳм сорнікуѳасѳѳ тетраѳјасѳѳ.

2. Лыѳѳѳѳдны сорнікуѳајас 5-ѳѳ лістбокыс; вьль шыјасѳѳ: с, п, торјѳн јансѳѳдны гѳлоснад.

3. Тѳѳмѳдны с, п шыпасјасѳѳн — торја шыпасјасыс течны, шуам, тащѳм кывјас: нѳп, лѳп, лапа, пур, пыр, рас, мус, расѳ, муса, мѳс, мѳслы; Машѳ мунѳ пула расѳ, с, в.

4. Нѳшта некымын пѳв лыѳѳыны 5-ѳѳ лістбокса сорнікуѳајас.

5. Шѳѳктыны індавны вьлыс тѳѳмалѳм шыпасјас: с, п.

ГІЖНЫ

1. Гѳжны тетраѳјасѳѳ сорнікуѳа: Машѳ мунѳ пула расѳ.

2. Гѳжны п, с шыпасјасѳѳ торјѳн.

3. Гѳжны кнѳга вьлыс гѳжан шыпасјасѳѳн печатајтѳм сорнікуѳа: Пула му-на расѳ (5 лѳ. уліыс).

4. Медѳѳрын велѳѳдны гѳжны п, с шыпасјасѳѳ латін ног; р, с.

АРТАВНЫ

1. Велѳѳдны гѳжны: 8, 9, 0.

2. Гѳжны тетраѳјасѳѳ став лыѳѳпассѳѳ: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 0.

3. Виставны велодчыгаслы, тајо да с лыдпасмас-пѳ поѳ пасјыны (гјжны) лубѳ лыд (петкѳдлыны сјѳ прімер вылын, шуам, панны сорні: кымынѳ водн шуѳ тајо воыс; во лыдсѳ-пѳ поѳ гјжны, тајі: 1931—щѳктыны сравнітны лыд-пасјасѳ гјжѳм лыдпасјасыскѳд да гјжны во лыдсѳ тетраѳ ныс).

4. Гјжны щѳщ рјмскѳ лыдпасјас: I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X.

ВЕЛѳДЫГЛЫ НЫГАЈАС

5-ѳд лун кешлѳ инѳѳм літѳратураыѳ ѳтѳѳр — „Отсѳгторгыс“; 26, 27, 28 лѳ.

8-ѳд ЛУН

ИНДУСТРІАЛІЗАЦІЈА—СОЦІАЛІЗМ ТЕЧѳМЛѳН ПОДУЛЫС—1 час

1. Мыј сјѳ лѳѳ индустрјалізаціјаыс.
2. Кушѳм страна вѳлі сар дырса Россіјаыд.
3. Мыла колѳ кыпѳдны мјанлы меѳса војѳѳр тажолѳ прѳмышленност.
4. Кытыс војѳѳр вајліны машинајасѳ Совет сојузо.
5. Мыј шулыс Ленин индустрјалізаціја-електрфікаціја јылыс.
6. Кор партіја легіс лозунг: Совет сојузѳс пѳртны индустрјалнѳј странаѳ.

КЫҢИ ЈІТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛѳМКѳд, УЖКѳд

1. Кушѳм заводјас вѳліны револуціјаѳѳ Комі областын.
  2. Кушѳм воліны налон прѳдукціјаыс.
  3. Вѳліны-ѳ вјѳму овмѳс прѳѳдуктајас переработкѳвајтан заводјас, (выј вѳ-чан заводјас, пыш, шабѳд вѳчан заводјас, с. в.).
  4. Кушѳм выл заводјас, электростанціјајас стрѳітісны Комі областын бѳрја куім вонас.
  5. Мыла партіја да совет власт стрѳітѳны Комі областын кѳрттуј (Сык-тывкарсаы П ѳугѳѳ).
- ПРАКТИКА. Ветлыны меѳса матыса заводѳ, электростанціјаѳ, тѳдмасны ужыскѳд, мѳд лун сорнітны сы јылыс.

ЛЫѳѳЫНЫ — 2 час.

1. Прѳверітны важ велѳѳѳмсѳ:
  - а) лыѳѳыны 5 лістбокыс сорнікузјајас (куімыс, ѳѳлыс);
  - б) щѳктыны инѳавны торја шыпасјас — кыґаыс, торја шыпас чукѳрыс;
  - в) щѳктыны гјжны торја шыпасјасѳѳ;
  - г) течны торја шыпасјасыс тѳдса кывјас, сорнікузјајас да гјжавны тет-раѳјасѳ.
2. Тѳдмѳдны велѳдчыгасѳѳ кывјітѳѳѳн. — Торја шыпасјасыс воѳывв кле-јітны кымынкѳ кыв кабада вылѳ, щѳктыны велѳдчыгасѳѳ лыѳѳыны кывјасѳѳ ас бѳрсаыд, торја јітѳѳјас вылѳ гѳлѳснад јуклѳмон, шуам: му-на, пу-ла, ра-сѳ, с. в.
3. Кор велаласны лыѳѳыны, торја јітѳѳјас вылѳ гѳлѳснас јуклѳмѳн, вун-ѳыны клејітѳм кывсѳ торја јітѳѳјас вылѳ да щѳктыны торјѳн лыѳѳыны быд јітѳѳ, сесса ѳтпырјѳ ѳѳн кыв.
4. Вѳчны вывод: кывјасыд-пѳ јуксѳдны јітѳѳјас вылѳ.

ГІЖНЫ

1. Гјжны тетраѳјасѳ торја шыпасјасыс течѳм кывјас, сорнікузјајас, јітѳѳјас вылѳ јуклѳмѳн, шуам: Ла-рѳ му-нѳ ра-сѳ; у-на пу (виставны, пу кыв-пѳ јітѳѳјас вылѳ оз јуксы, шуѳѳ ѳтпырјѳ, друг), с. в.
2. Гјжны 5 лістбокыс сорнікузјајас, кывјасѳѳ јітѳѳјас вылѳ торјѳѳѳѳѳн, гагі: Му-на пу-ла ра сѳ. с. в.

АРТАВНЫ

1. Гіжны дорвыв став лыдпассё; 1, 2, 3, 4, с. в.
2. Гіжны дорвыв рѣмскѣ пасјас: I, II, III, IV, с. в.

ВЕЛՔԾԿԼԻ ԿԻԴԱԿԱՍ

1. Олховѣј— „Ленінізм абука“, IV глава.
2. Сталин— „ЦК-лѣн полтотчот партија XVI-ѣд сјезд вылын“.
3. „Итоги XVI сјезда ВКП(б) стр. 64-93.“
4. „Итоги объед. плеума ЦК и ЦКК ВКП(б)“, декабрь 1930 года.
5. М. Ілјин „Ыжыд план јылыс вѣст“.
6. Газет ас.
7. І. В. Жеребцов „Отсѣгтор“.
1. Ж. Жеребцов— „Велѣдчам ставным“.

9-ѣд ЛУН

ИՆԴՍՏՐԻԱԼԻԶԱԿԻՅԱ — ՍՈՑԻԱԼԻԶՄ ԵՇՈՒՄԼՈՒՆ ՍՈՒԼԿԻՍ — 1 час

1. Кызі візѣдісны індустріалізація лозунг вылѣ троцкістјас да вескыдвыв оппортуністјас.

2. Кызі мѣніс індустріалізація кыпѣдан ужыд капіталіст странајасын.

3. Јона-ѣ вѣлі колѣма бѣрѣ сардыреа Рѣсыја техника боксањ мукѣд капіталістическѣј странајасыс (шум Американѣ).

4. Вермам-ѣ мѣ судны дај орѣјыны капіталіст государствојаѣсѣ техника боксањ.

5. Мыла мѣ вермам регыд кадон (10 воон) судны дѣј орѣјыны капіталіст государствојаѣсѣ (народнѣј овмѣс кыпѣдан. план, ужалыс јѣзлѣн, робѣчѣј мас-салѣн ентузіазм—орѣјысѣм, ударнычество, встречнѣј планјас, с. в.).

ԿԻԴԻ ԼԻՏԻՆԻ ՄԵՏԱՎԻՅՎՏԱ ՕԼՈՒՄԿՈՒԴ, ՄՉԿՈՒԴ

1. Вѣліны-ѣ, емѣѣ ѣ ѣні тѣјан сѣктын, вѣр участокын індустріалізаціялы паныда сорны нуѣдысјас.

2. В влі-ѣ Комѣ обіастын індустріалізація нуѣдан уж сар дырјѣ.

3. Кушѣм оруѣдѣјасѣн ужавлісны комѣ крѣстана віѣму бердын, вѣрлезан ужын (волѣ ѣ механизація).

4. Сокыд-ѣ кокні кѣпѣд ужыд, уна-ѣ поѣѣ вѣчны морт вынѣн, машинатѣг.

5. Поѣѣ ѣ кокнѣдны да бурмѣдны олѣм (медым быд ужалыс морткод вѣлі бур сојан—јуан, вѣмкѣт—паском, оланін, кыга - газет- быдтор, мыј колѣ) машина ужтѣг, індустріалізація нуѣдтѣг.

ԼԿԻԿԿԻՆԻ—2 час

1. Прѣверітны важ велѣдѣмсѣ:

а) шѣктыны лыѣфны 4-ѣд лістбокыс сорныкуѣјас, кывјѣтѣдјасѣ гѣлѣс-нас торјѣдѣлѣмѣн;

б) шѣктыны гіжны сорныкуѣјасѣ јѣтѣдјас вылѣ торјѣдѣмѣн;

в) торја шыпасјасыс течны кык јѣтѣда тѣѣса кывјас, шум: уна, муно, пу-ла, расѣ, ош-лы, с. в.

2. Лыѣфны кватѣд лістбокыс сорныкуѣјас, т шысѣ гѣлѣсѣн јансѣдѣмѣн.

3. Тѣдмѣдны т шыпасѣн, торја шыпасјасыс кывјѣтѣдјас, кывјас, сорныкуѣјас течѣмѣн, шум: сѣт, сот, сѣта, сѣтѣ, та, јан, уна пуѣ сѣта, тан уна уп, с. в.

4. Бара лыѣфны 6-ѣд лістбокыс сорныкуѣјас (некымын пѣв), — лыѣфјас шѣктыны індавны торја шыпасјас.

ГІЖНЫ

1. Торја шыпасјасыс течѳм кывјассѳ, сорнікуѳажассѳ вочасѳн (кывсѳ, сорнікуѳасѳ течѳм да лыѳѳѳм бѳрын) гіжны ѳетраѳјасѳ.
2. Гіжны сорнікуѳажас ѳетраѳјасѳ 6-ѳд лістбокыс (мѳѳпѳв лыѳѳѳм бѳрын, т шыпасѳн да гіжан ногнас тѳдмѳѳѳм бѳрын).
3. Велѳѳны торјѳн гіжны т шыпассѳ.
4. Кор велаласны гіжны ѳніја ног, велѳѳны гіжны латін ног щѳц: *г*.

АРТАВНЫ

Гіжны дорыв лыѳпасјас арабскѳј да рѳмскѳј ногѳн: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII, IX, X.

ВЕЛѳѳЫГЛЫ НІГАЈАС

Сіјѳ-жѳ, кѳѳѳс індѳма 8-ѳд лун кежлѳ.

10-ѳд ЛУН

ІНДУСТРІАЛІЗАЦІЈА — СОЦІАЛІЗМ ТЕЧѳМЛѳН ПОДУЛЫС — 1 час

1. Індустріалізаціја нуѳдан ужын классѳѳѳј тыш (аредительство — „Промпартия“).
2. Ужалыс јѳз пыщкыс кадрјас лѳсѳѳѳм, техніка ас кіѳ боѳтѳм (Сталин јортлѳн індѳјас).
3. Мыјла волѳ міјанлы тѳѳны техника.
4. Індустріалізаціја кыпѳдан ужлѳн ітојас.

КЫЗІ ЛІТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛѳМКѳѳ, УЖКѳѳ

1. Кызі мунѳ міјан Комі областын кадрјас лѳсѳѳѳм да машина уж техника тѳдмалѳм.
2. Кушѳѳм сікас промышленност міјан вермас јона кыптыны во-мѳд мыѳтї, вѳр промышленностыс ѳтѳѳр (Печераса ізшом перјѳм).

ЛЫѳѳЫНЫ — 2 час

1. Прѳверітны воѳза велѳѳѳмсѳ:
  - а) лыѳѳыны сорнікуѳажас 5-ѳд да 4-ѳд лістбокјасыс;
  - б) щѳктыны індавны торја шыпасјас, јітѳѳјас, кывјас ніга зывыс;
  - в) торја шыпас чукѳрыс корсны велѳѳѳм шыпасјас;
  - г) торја шыпасјасыс течны јітѳѳјас, кывјас, сорнікуѳажас;
2. Лыѳѳыны сорнікуѳажас 7-ѳд лістбокыс. Быд сорнікуѳа лыѳѳѳм бѳрын сіјѳ сорнікуѳасѳ-жѳ течны торја шыпасјасыс; лыѳѳыны течѳм сорнікуѳасѳ да сравнітны нігавывса сорнікуѳакѳѳ.
3. Сорнікуѳасыс щѳктыны індавны торја кывјас, кывјасыс торја јітѳѳјас, шыпасјас.

ГІЖНЫ

1. Торја шыпасјасыс течѳм сорнікуѳажассѳ вочасѳн гіжны ѳетраѳјасѳ.
2. Гіжны нігаыс сорнікуѳа: пу лѳсѳма, торја јітѳѳјасѳ јуклѳмѳн, тазі: пу лѳ-сѳ-ма
3. Гіжѳм бѳрас вѳчны вывод: јітѳѳыѳ-пѳ абу быд кывјын ѳтмында; пу шусѳ ѳтчыѳ, друг; пу кывјад ѳтї јітѳѳ сѳмын; лѳ-сѳ-ма выв шусѳ кујім сдукѳн,

куім торјѳн; сїзкѳ лѳсѳма кывјад кујїм јїтѳд (тащѳм выводсѳ, велѳдыс јуасѳмѳн, їндалѳмѳн, нуѳдѳмѳн, колѳ вѳчны аслыныс велѳдчысјаслы — лыѳѳѳј „Отсѳгтор“).

АРТАВНЫ

1. Велѳдны гїжны тыр дасажасѳн (ѳесаткајасѳн) 10, 20, 30, с. в. 100-ѳѳ.
2. Тѳдмѳдны щѳткїѳн да вїставны, мыјла тыр дасажасыс гїжѳѳны нолѳн (ѳеѳїнїцајасыс медулысса сугугаас абудс, сїјѳ абусѳ гїжѳѳны нолѳн—нїнѳм абу).

ВЕЛѳДЫГЛЫ НїГАЈАС

1. Сїјѳ-жѳ, мыј їндѳма 8-ѳд лун кежлѳ.
2. „Отсѳгторјис“ лыѳѳѳј 25, 26, 27 лѳ.
3. С. Анцыферов — „Математїка еща велѳдчѳм гырыс јѳзлы велѳдчыны“, 3, 4, 5 лѳ.

11-ѳд ЛУН

ВїЗМУ ОВМѳС СОЦІАЛЫЗМ ТУЈ ВЫЛѳ ВЕКѳѳѳМ—1 час

1. Код кїын вѳлі унжык да буржык вїзмуыс Октабрса револуцїјаѳз Россїянн.
2. Мыј сетїс крестаналы Октабрса револуцїја.
3. Мыјла крестана овмѳс кыптѳмыс пондыліс колны бѳрѳ промышленност кыптѳм сертї.
4. Вермасны-ѳ ѳтка поснї крестана овмѳсјас вужны машїна технїка вылѳ, бурмѳдны ужалан ногјассѳ да сетны мїјан промышленностлы тырмымѳн сырјѳ.
5. Кущѳм туј їндїс партїја вїзму овмѳс кыпѳдан ужын.
6. Кущѳм тујѳд мунѳ вїзму овмѳсыд капїталїст государствојасын.

КЫРї ЛІТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛѳМКѳѳ, УЖКѳѳ

1. Кодлѳн вѳлі медсѳ бур да медсѳ уна вїзмуыд Комї областын Октабрса револуцїјаѳз, бѳрја војасѳз (кулацкѳј овмѳс).
2. Тырмымѳн-ѳ вѳлі воѳ докодыс шѳр да гѳл крестаналы вїзму уж помыс.
3. Мыјла комї крестана ветлївнысны заводјасѳ пес пїлїтны, Сїбірѳ вурсыны да мукѳѳ бокыса наждѳткајас вылѳ.
4. Поѳѳ-ѳ ѳткѳн нѳбавны вїзму ужалан мїшїнајас, кокнѳдны да кыпѳдны ужсѳ, бурмѳдны олѳм.
5. Кущѳм туј вылѳ сувтїсны гѳл да шѳр крестана Комї областын вїзму овмѳс кыпѳдан ужын.

ЛЫѳѳЫНЫ — 2 час

Прѳверїтны став важ велѳѳѳмсѳ:

- а) лыѳѳыны сорнїкуѳјас 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7-ѳд лїстбокјасыс;
- б) щѳктыны їндавны торја шыпасјас, јїтѳѳјас, кывјас, сорнїкуѳјас.

ГїЖНЫ

1. Гїжны тетраѳјасѳ лїстбокјас увгыс гїжан шыпасјасѳн печатајтѳм сорнїкуѳјасѳѳ.
2. Гїжны 7-ѳд лїстбокыс бѳрја кык сорнїкуѳјасѳ, кывјасѳ јїтѳѳјас вылѳ јуклѳмѳн, таѳї: Та-лун тѳ-ла лун, с. в.

АРТАВНЫ

1. Велодны гіжны да лыффыны тыр дасажас (десаткајас).
2. Велодны пуктыны щоткі вылб тыр дасажас.

ВЕЛӔДЫГЛЫ НІГАЈАС

1. Олховѡј „Ленінізм азбука“, VI гл.
2. Сталн „ЦК-лӔн полїтотчот партїја XVI сјезд вылын“.
3. Итоги XVI сјезда ВКП (б), 111 стр.
4. Јиковле — „Колхозјас течӔм да сїктса овмӔс кылӔдӔм“.
5. „Комї обл. в борьбе за социализм“
6. „Комї областлы дас во“.
7. „Комї колхозчык“, нојабр 22 лун, 1931 во.
8. М. Ілїн — „Ыжыд план јылыс вїет“, дасӔд јукӔн.
9. І. В. Жеребцов — „ОгсӔгтор“.
10. С. Аныферов — „Математїка“, 5, 6, 7 лб.

12-Ӕд ЛУН

ВІЗМУ ОВМӔС СОЦІАЛЫЗМ ТУЈ ВЫЛӔ ВУЖӔдӔМ — 1 час

1. КытчӔ вайӔдӔ гӔл да шӔр крестѡнаӔс капїтальїстїческӔј тујыд.
2. КущӔм бурторјас севӔ гӔл да шӔр крестѡналы соціалїстїческӔј туј.
3. Кызі партїја сӔвет власт да робочӔј класс отсалӔны крестѡналы жебїнік
Ӕтка овмӔсыне ву кны Ӕтувја гырыс овмӔсӔ.
4. Мыј лӔб машїнно-тракторнӔј станціја, кызі сїӔ вежӔ сїктса овмӔсӔ.
5. Мыј шулїс Ленин трактор јылыс
6. ВӔчлїсны-Ӕ Россїја н тракторјастӔ, вїзму ужалан машїнајастӔ сар дырїї.
7. КущӔм вїзму ужалан машїнајас „вочӔ ӕні мїјан тажолӔј промыш-
ленност.“
8. Кызі сӔвет власт отсалӔ крестѡналы (колхозјаслы) нӔбны вїзму ужа-
лан машїнајас, му вынсӔдан торјас, бур кӔјдыс, с. в. (сельхоз кредит).

КЫЗІ ЛІТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛӔМКӔд, УЖКӔд

1. БостӔј тӔдвылӔ мыјла тїјан сїктын Октабрса револуціјаӔз гӔл крестѡ-
нын пыр ӔтарӔ гӔлмылїс, пӔрлї батракӔ, а озыр крестѡнын пыр ӔтарӔ озырмылїс,
пӔрлї кулакӔ тас уж помсыс Ӕ сїӔ озырмылїс).

2. ЕмӔс-Ӕ тїјан сїктын, сїктса сӔветулын Ӕтувја гырыс овмӔсјас (колхозјас,
коммунајас, кущӔм машїнајас налӔн емӔс, кызі да кытыс бостїсны машїнајассӔ.

ПРАКТИКА. Ветлыны колхоз правленнеӔ, тӔдмавны: кущом машїнајас, му-
вынсӔданторјас, кӔјдысјас најӔ кӔсјӔны суӔдны 1932 воын, севѡа сорнїтны сы
јылыс лїкпунктын.

ЛЫФФЫНЫ—2 час

1. НӔшта кујїмыс-нӔлмыс лыффыны сорнїкузѡјас 7-Ӕд лїстбокыс.
2. Лыффыны сорнїкузѡјас 8-Ӕд лїстбокыс, д шы вылӔ гӔлӔснад торјӔн
лїчкӔмӔн.
3. ТӔдмӔдны велӔдчысјассӔ д шыпасӔн; Ӕктыны торја шыпасјасне јтӔд-
јас, кывјас, сорнїкузѡјас, шуам: рад, луд, нӔд, да, мӔда, ду, дуда, дӔ, дӔмас,
дӔрӔм, до, дорны, дыш, дышыд, тӔдан, дарӔ мунӔ расӔ пула; ПашӔ мунӔ по-
дӔн, с. в.
4. НӔшта некымын пӔв лыффыны сорнїкузѡјас 8-Ӕд лїстбокыс.

5. Щоктыны индавны сорныкузаясыс торја шыпасјас, јітбдјас, кывјас сорныкузаяс.

6. Торја шыпасјасыс течны тѳрја кывјас, сорныкузаяс.

7. Течѳм кывјассѳ јуклыны јітбдјас вылѳ.

ГІЖНЫ

1. Торја шыпасјасыс ѳктѳм кывјассѳ, сорныкузаясѳ вочасѳн (течѳм да лыѳѳѳм бѳрас) гіжны тетраѳјасѳ.

2. Торјѳн гіжны тѳдмалѳм шыпасѳѳ — d.

3. Гіжны сорныкуза 8-ѳд лѳетбокыс: Мунѳны мѳд лун, јітбдјас вылѳ торјѳѳѳмѳн, таѳі: Му-нѳ-ны мѳд лун.

4. Вѳставны, латѳн ног-пѳ d шыпасыѳ гіжсѳ таѳі-жѳ: d.

АРТАВНЫ

1. Велѳѳны лыѳѳыны щѳткі вылын ѳтѳѳн соѳталѳмѳн дасѳѳ.

2. Вочасѳн гіжавны лыѳпасјасѳѳ тетраѳјасѳ (соѳтан пасѳн), таѳі:

$$2 + 1 = 3,$$

$$3 + 1 = 4,$$

$$4 + 1 = 5, \text{ с. в.}$$

Лыѳѳыны колѳ велѳѳны таѳі: ѳтѳ да ѳтѳ—лоѳ кык, кык да ѳтѳ—лоѳ кујѳм, с. в.

ВЕЛѳДЫГЛЫ ЫГАЈАС

1. Сіјѳ жѳ, мыј вѳлі инѳма 11-ѳд лун кежлѳ.

2. „Отсѳгторјыс“ 28, 29 лѳ.

13-ѳд ЛУН

ВИѳМУ ОВМѳС СОЦІАЛИЗМ ТУЈ ВЫЛѳ ВУЖѳѳѳМ — 1 час

1. Кыѳі колѳ ужавны крестана костын, меѳым најѳ гѳгѳрвоѳсны гырыс ѳтуѳја овмѳсјаслыс бурлунсѳ (выгѳда. ѳ) да котыртчалѳсны колхозјасѳ.

2. Поѳѳ-ѳ. мырдѳн пыртны крестанаѳс колхозѳ.

3. Поѳѳ-ѳ кољектѳвѳзѳцѳја ужтѳ леѳны самотѳк вылѳ.

4. Кущѳм переѳіѳјас вѳчлѳсны колхоз течан ужын „шуј авыв“ да вескыдыв онпортунистјас 1929-ѳд во помын да 1930-ѳд во пукѳѳн.

5. Кодлы кѳвыс вѳліны сещѳм переѳіѳјасыѳ.

6. Кыѳі Стаљын јорт да партѳја вескѳѳѳсны „шуј авыв“ да вескыдывыс шыбласѳмјасѳѳ.

КЫѳІ ЈІТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛѳМКѳѳ, УЖКѳѳ

1. Кыѳі мунѳ тајѳ ужыс тѳјан сѳктын, вѳр учасѳкын?

2. Кущѳм переѳіѳјас вѳчлѳсны тѳјан сѳктын колхоз течан ужын „шуј авыв“ да вескыдывыс шыбласысјас, кыѳі да кодѳ вескѳѳѳ переѳіѳјасѳѳ.

ПРАКТИКА. Лѳкпунктын велѳѳчысјаслы колѳ вѳставлыны (нуѳѳны сорнѳјас, бесеѳајас) ѳтка олыс крестаналы, меѳса-нѳн нывбабалы, мыѳѳн бур колхозыѳ, мыјла сетѳѳ колѳ пырны, меѳым најѳ реѳыѳжык гѳгѳрвоѳсны да пырѳсны щѳѳѳ колхозѳ.

ЛЫФФЫНЫ—2 час

1. Проверітны важ велддмсö:
  - а) лыффыны некымын пöв 7 да 8 листбокјасыс сорнікучајас;
  - б) щöктыны індавны нїгасыс торја кывјас, јітöдјас, шыпасјас, сорнікучајас;
  - в) торја шыпас чукöрыс корсавны велддм шыпасјас да течавны јітöдјас, кывјас, сорнікучајас.
2. Лыффыны 9-öд листбокыс „Машина“ вїстовтас (некымын пöв).
3. Сорнітны: кыці машина пыр вежсö ужалöм, олöм.

ГІЖНЫ

1. Торја шыпасјасыс течöм кывјассö, сорнікучајассö вочасöн (течöм, лыфдöм бöрын) гїжавны тетрадјасö.
2. Гїжны тетрадјасö листбокјас улын гїжан шыпасјасöн печатајтöм сорнікучајас (1, 2, 3, 4, 5 лб), јітöдјас вылö торјöдöмöн.

АРТАВНЫ

1. Велöдны артавны щöткі вылын дассаң öтїкöн чїнталöмöн нөлöз (нöтїöз).
2. Велöдны гїжны (вочасöн) чїнтаң пасöн — дассаң öтїкöн чїнтавны нїöтїöз,

таці:

10 — 1 = 9
9 — 1 = 8
8 — 1 = 7
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
1 — 1 = 0.

3. Велöдны лыффыны: дасыс чїнтаң öтїкöс, лöб öкмыс; öкмысыс чїнтаң öтїкöс, лöб көкјамыс, с. в.

ВЕЛÖДЫГЛЫ НІГАЈАС

1. 11-öд лун кежлö индöм.
2. „Отсöгторјыс“ 29, 30, 31 лб.

14-öд ЛУН

СОЦИАЛЫГІЧЕСКÖЈ ВІЗМУ ОВМÖС — СОВХОЗЈАС да КОЛХОЗЈАС ÖНІЈА КАДЫН—1 час

1. Кущöм туј вылö сувтїс вїзму овмöс Сöвет Сојузын.
2. Кыці јуксöшы мїјан социалыгїческöј гырыс овмöсјас (совхозјас, колхозјас).
3. Мыјöн торјалöны мöдa-мöдeыс совхозјас да колхозјас.
4. Кыці партїја да сöвет власт петкöдлїсны крестаналы öтувја гырыс овмöсыс бурлунсö, выгöдасö (совхозјаслöн опыт).
5. Кущöм өкас совхозјас да колхозјас органїзујтöны Сöвет Сојузын—(мыј сїјö лöб вїзму овмöс рајонїрујтöмыс да специализїрујтöмыс).
6. Кущöм мор сувтöдöма вїзму овмöс возын Војвыв крајын, Комї öбластын.

КЫҢИ ЛІТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛӖМКӖд, УЖКӖд

1. Ем-абу социалистическӖй виӗму овмӖс Коми областын, тїжан сїктын?
2. Кымын совхоз да колхоз организуйтӖма тїжан сїктсӖветулын, кушӖм уж наїд нуӖдӖны (скӖт виӗдӖм, шабдї вӖдїтӖм, с. в.).
3. Мыҗла Воҗыв краҗын да Коми областын медса выгоднӖ заҗимаҗтчыны скӖтвиӗдӖмӖн да шабдї вӖдїтӖмӖн?

ЛЫҒҒЫНЫ—2 час

1. ЛыҒҒыны некымын пӖв „Машина“ вїстовтас (9-Ӗд лб.), — лыҒҒынас јон-жыка јансӖдны і шыпассӖ гӖлдӖснад.
2. ТӖдмӖдны і шыпасӖн, — торҗа шыпасҗасыс течны торҗа кывҗас, јїтӖдҗас, сорҗыкуҗас, шуам: id, di, mi, in, indї, indim, ti, dorim, pӖrin, ci, sim, simis, нулї, нулїн; Мїрон indic Мїшалы машина, с. в.
3. НӖшта кымыныскӖ лыҒҒыны „Машина“ вїстовтас.
4. ЩӖктыны indavны нїҒасыс торҗа шыпасҗас, кывҗас, јїтӖдҗас.

ГІЖНЫ

1. Торҗа шыпасҗасыс лӖсӖдӖм кывҗассӖ, сорҗыкуҗассӖ вочасӖн гїҗавны тетрадҗасӖ.
2. Гїҗны і шыпассӖ торҗдӖн, ӖтнассӖ (вїставны, латїн нӖгӖн-пӖд гїҗсӖ та-җї-жӖ).
3. Гїҗны нїҒа вывсыс (9 лб.) гїҗан шыпасҗасӖн печатаҗтӖм сорҗыкуҗасӖ јїтӖдҗас вылӖ торҗӖдӖмӖн, таҗї: ма-шї-на-Ӗн до-рам о-лӖм.

АРТАВНЫ

1. Пуктавны щӖткї вылын дас dїнӖ ӖтїкӖн кыҗӖҗ.
2. ВочасӖн быд лыдпас (11, 12, 13, 14, с. в.) гїҗны тетрадҗасӖ.

ВЕЛӖДЫҒЛЫ НІҒАҗАС.

1. ОлховӖҗ—„Ленинизм азбука“, VII глава.
2. Сталин—„ЦК-лӖн полїтотчот партїја XVI сҗезд вылын“.
3. „Итоги объединен. пленума ЦК и ЦКК ВКП(б) декабрь 1930 г.“
4. Јаковлев—„Колхозҗас течӖм да сїктса овмӖс кыпӖдӖм“ 1930.
5. Н. Ілїн—„Ыҗыд план јылыс вїст“, 10-Ӗд јукӖн.
6. Газетҗас: „Правда“, „Комї колхозҗык“.
7. І. В. Жеребцов,—„ОтсӖгтор“, 34, *35, 36 лб.
8. Анциферов—„Математика“, 5 лб.

15-Ӗд ЛУН

КОЛХОЗҗАС ӖНИҗА КАДЫН—1 час

1. КушӖм формаа лыддысӖӖ виӗму овмӖс социалистическӖй туҗ вылӖ вуҗӖдан ужын основнӖй формалӖн Ӗниҗа кадын.
2. Кыҗї мунӖ виӗму овмӖс котыртан уж:
  - а) СӖвет сојузын (котыртӖма 60-62%, 15-16 мїльон гӖгӖр гӖл-шӖр креста-на овмӖс);
  - б) наҗ вӖдїтан рајонҗасын—Воҗыв Кавказын, СтепнӖҗ Українаын, Повол-жїеын (дорыв коллїктивїзаҗїја);
  - в) Воҗыв краҗын;

- г) Коми областын.
3. Кыџи да мыҗла кулак вермасџ колхоз течџмлы паныд.
4. Кыџи да мыҗла колџ бырџдны кулакџс, кыџ классџс.
5. Мыҗ шулис Ленин кулакјас јылыс.

КЫџИ ЈИТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛџМКџД, УЖКџД

1. Кымын виџмуужалан арџель (ТОЗ, колхоз, промколхоз, с. в.) тјјан сјктсџветулын?
  2. Кымын овмџс котырџџма колхозјасџ тјјан сјктсџветулыс?
  3. Кымын коммуна, унаџ сени војтырыс, кыџи сувџџџџма сени ужсџ, олџмсџ?
  4. Кыџи тјјан сјктын, (мукџдтаын Коми областын) кулакјас косасџны колхоз течџмкџд?
  5. Кымын кулакџс тјјан сјктсџветулыс сувџитисны колхоз течџмлы паныда уж нуџџџмыс, вредџџџмыс (виџџмыс, сотџмыс, мукџ инџг пакџстјас вџџџмыс)?
- ПРАКџИКА. Ветлыны сјктсџветџ, тџдмавыны: а) кымын прџцент овмџс котырџџма колхозјасџ сјктсџветулын; б) унаџ соџџџма коџа му бџрја кык вонас; в) кыџи мунџ турун кџџџм, сјлосујтџм.

ЛЫџџЫНЫ—2 час

Повторитны важ велџџџмсџ:

- а) лыџџыны сорнјкуџјас 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 да 9-џд лјстбокјасыс;
- б) отщџщ щџктыны инџавны сорнјкуџјасыс торја кывјас, јитџџјас, шыпасјас;
- в) щџктыны корены лјстбоккыс зон сорнјкуџјас, јуклыны најџс торја кывјасџ, кывјасџ торја јитџџјасџ.
2. Лыџџыны (кџџџ-кџ кадыс) 10-џд лџ-ыс. „К ммуна“ вјстовтас.
3. Сорнјтыштны серпас(карџина) јывгыс, виџму ужалан машјнајас јылыс, (уасны, коџи кущџм машјнајас адџџвџџма, кущџм машјнајасон ужавџџма, кыџи коккыџык да спорџџык ужавны, кјџн алы машјнџџн; вџвлыны-џ коми крестана-лџн машјнајас воџџџр; мыҗла ез вџвлы; корсањ лоџ, мыҗла лоџ, с. в.).

ГІЖНЫ

1. Гіжны нга вылыс „Машјна“ вјстовтас (9-џд лџ-к),—гіжігас виџџџны, медым ез гіжны печатнџџ ногџн.
2. Бџрја кык сорнјкуџјасџ гіжны мџџпџв, кывјасџ јитџџјас вылџ торјџџџлџмџн, таџи: Ма-шј-на ин-џџ о-лџм, с. в.
3. Гіжны став тџдмалџм шыпасјасџ лџџн ногџн: а, и, ч, т, п, р, с, і, д, џ, ј, л, џ, џ, џ.

АРТАВНЫ

Щџткји вылын 20-сањ нџџџџџ чјнтавны џџџџн, лыџпасјасџ вџчасџн гіжны тетраџјасџ.

ВЕЛџџЫГЛЫ НГГАЈАС

Сјјџ-жџ, мыҗ вџлџ инџџма 14-џд луы кџжлџ.

16-öд ЛУН

КЫҢИ КОЛӨ ВИНГӨДНЫ ДА КЫПӨДНЫ КОЛХОЗЈАС—1 час

1. Мыла колө бура артавны колхоҗықјаслыс, колхозлыс ужсө, докод-рөскөдсө, с. в., —мыла колө пуктыны чорыд учот.
2. Мыј шуліс Леһин учот да контроль нуөдөм јылыс.
3. Мыла колө колхоҗықјас костын јуклыны докодсө уж серті.
4. Мыј ејд лоө җделщинаыс, мыла колхозјасын ужсө колө вуҗөдны җдел-щина вылө.
5. Кыҗи колө виҗны виҗму ужалан машинајас, став ужалан колүјсө, колхозлыс ембурсө,—мыла колө бырөдны обезличка (ужыс, ембур виҗө-мыс кывтуттөм).
6. Мыла колө колхоҗықјаслы төдны машиннөј техника, кыҗи колө лөсөд-ны кадрјас.
7. Кыҗи колө кыпөдны колхозын ужалан ногјассө, ужлыс производительност (бригада, ударничество, ордјысөм).

КЫҢИ ЈИТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛӨМКӨД, УЖКӨД

1. Кыҗи сувтөдөма ужсө тијан еіктса колхозын, ортча колхозын:
  - а) кыҗи нуөдөны учот, кыҗи поҗө бурмөдны учот нуөдөмсө;
  - б) кыҗи јуклісны докодсө колхозјасын таво, колан во;
  - в) ем—абу җделщина колхозын таво, вөлі-ө колан во;
  - г) ем—абу колхозын кывкутөм ужыс, машинајасыс, ембурыс (вөлі-ез ко-лан во).
2. Колан во алы таво бурҗыка муніс ужыс колхозын.
3. Кымын ударнөј бригада ужалис колхозын, кымын морт панјасісны (орд-јысөсны) уж вөчөмнас.
4. Кушөм (кодлөн) бригада ужалис медса бура да зіла.
ПРАКТИКА. Ветлыны ставөн колхоз собраннө вылө, төдмасын кол-хоз ужкөд, сетны бур индөдјас.

ЛЫДҒЫНЫ—2 час

1. ЛыдҒыны „Коммуна“ вистовтас (10 лб-к),—лыдҒыс торјөн личкыны гө-лөснад к шысө.
2. Төдмөдны к шыпасөдн,—лөсөдавны торја шыпасјасыс кывјитөдјас, кыв-јас, сорыкуҗајас, шуам: кі, кіса, кок, кокөн, ку—кутны, кө—көма, нөк, мык, кык, кы-ла; Лука пыріс коммунаө. Коммунаын кык трактор, с. в.
3. Нөшта ыкекымын пөв лыдҒыны „Коммуна“ вистовтас да сорытны лыд-дөмтор јывсыс.

ГИЖНЫ

1. Торја шыпасјасыс течөм кывјассө, сорыкуҗајассө вочасөн гижавны тетрадјас-сө (војдөр колө аслыс велөдысыслы гижны доска вылө—сіҗи, медым гижөмсө бы-дөн аҗыласны; гижіганыс виҗөдны тетрадјасө, правілно-ө гижөны шыпасјассө).
2. Велөдны вылө „К“ шыпасө гижны торјөн, өнассө (виставны, латін ногөн-пө таҗи-жө гижө).
3. Гижны, јитөдјас вылө торјөдөмөн, Коммунаын кык трактор, таҗи: Ком-му-на-ын кык трак-тор.

АРТАВНЫ

1. Пуктыны щоткі вылын тыр дасажасөн (фезаткајасөн) 10-сан 100-дз, во-часөн гїжавны лыдпасјасё тетрафјасё (10, 20, 30, с. в.).

2. Лёёдны кокыфїк задачајас асгёгёр уж жылыг тыр дасаа лыдјасён, пуктавны щоткі выло, сегоа гїжавны тетрафјасё лыдпасјасё.

ВЕЛӖДЫГЛЫ ҢИГАЈАС

1. Сїјё-жё, мыј вӖлі индӖма 14-д лун көжлӖ.

2. „ОтсӖгторјыс“ 36, 37, 38, 39 лб.

17-Ӗд ЛУН

КУЛЬТУРНӖЈ РЕВОЛӖУЦІЈА—1 час

1. Економїка боксан-Ӗ сӖмын колӖма вӖлі бӖрӖ сар дырса Россїјаыд.

2. Кызі вӖлі сувтӖдӖма Россїјаын ужалыс јӖз костын культура кыпӖдан уж, велӖдчӖм.

3. Мыјла сардырса Россїјаын, школајас лыдфї, клубјас, бїблїотекајас лыдфї, стрӖйтлїсны вїчкојас да турмајас.

4. Мыјла сарлы, помешщїкјаслы да буржујјаслы колӖ вӖлі крестаналӖн пемыдлуныс да гӖллуныс.

5. КущӖм вӖлі сардырса школаыд, кодлы кївыв велӖдлїсны (классӖвӖј школа).

6. КущӖм школа лёёдлїсны ассїкаса сорнїја јӖзлы (татаралы, комїлы, чувашјаслы, с. в.).

7. ВӖлі-Ӗ ассїкаса сорнїја јӖзлӖн ас кыв вылын Ңигајас, лїтература, мыјла ез вӖвлы.

КЫЗІ ЈІТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛӖМКӖд, УЖКӖд

1. Кымын школа да бїблїотека вӖлі тїјан сїктсӖветулын револуцїјаӖз, кымын школа Ӗнї?

2. Кымын неграмотнӖј морт лыдфысӖ вӖлі тїјан сїктын револуцїјаӖз, кымын неграмотнӖј Ӗнї?

3. Кымын морт велӖдчылїс тїјан сїктыс карса школајасын револуцїјаӖз, кымын морт велӖдчӖ Ӗнї?

4. Кодјас велӖдчылїсны сар дырјї карса школајасын, кодјас велӖдчӖны Ӗнї?

5. Кызі да мыј велӖдлїсны сар дырса школаын?

ПРАКТИКА. Ветлыны сїктсӖветӖ, тӖдмавын: а) кымын прӖцент велӖдчылїс револуцїјаӖз, кымын прӖцент велӖдчӖ Ӗнї; б) кымын неграмотнӖј морт лыдфысӖ Ӗнї сїктсӖветулын, кызі да кор сїктсӖвет кӖсјӖ велӖдны најӖс.

ЛЫДФЫНЫ—2 час

1. Лыдфыны некымыныс „ЈӖла мӖсјас“ вїстовтас.

2. Сорнїтны лыдфӖм вїстовтас јывыс (вїдӖдӖј „ОтсӖгтор“, 40 лб.).

3. Лыдфїгас велӖдны сувтлыны пасјас бӖрын.

4. ВелӖдны лыдфыны точка возвысас кыв (гӖлбстӖ назмӖдӖмӖн помавны сорнїкузасӖ).

5. ТӖдмӖдны Ј шыпасӖн, торја шыпасјасыс кывјас, сорнїкузас течӖмӖн, шуам: ој, сој, дој, мыј, кыј, лыј, лыја, лыјї, лыјӖ, мӖсјас, коммунајас, јар,

дөр, дүр, дур, дум; Машинаҗас миҗан уна, с. в.
6. Нөшта лыффыны „Дөла мөсҗас“ вистовтассө.

ГИЖНЫ

1. Торҗа шыпасҗасыс течөм кывҗассө, сорникуҗаҗассө вочасөн гижавны тетраҗасө (вождөр доска вылө гижны да).

2. Гижигас велөдны өтї виҗыс мөд виҗө вужөдны кывҗитөдҗасөн.

3. Велөдны гижны торҗөн, өтнассө, ј шыпассө (виставны, латїн ногөн-пө гижсө таҗї-жө).

4. Гижны нїга вылыс „Дөла мөсҗас“ вистовтас—велөдны сорникуҗа бөрын пуктыны чут, чут бөрын гижны ыжыджык шыпассөа.

АРТАВНЫ

1. „Дөла мөсҗас“ вистовтасын лндөм лыдпасҗасын (90, 20) пуктыны щөткі вылын, гижны тетраҗасө.

2. Артавны, кымын төлыс 90 лунын (төлыс—30 лун).

3. Артавны щөткі вылын, кымын лунөн унжык 90 луныс 20 лунсыс, сөсөа гижны сїҗөс тетраҗасө, правїлө сертї, таҗї: 90—20=70.

4. Артавны щөткі вылын, кымын төлыс да лун 70 лунас.

5. Кымын мөс вөлі өтувтөма колхозө, кымын өнї? Артавны: уна-ө codic, гижны тетраҗасө?

ВЕЛӨДЫГЛЫ НЫГАҖАС

1. Ольховөҗ—„Ленїнизм азбука“, VIII глава.

2. Сталин—„ЦК лөн полїтотчот партїја XVI сҗезд вылын.

3. „Итоги XVI сҗезда „ВКП(б)“.

4. „Комї областлы дас во“.

5. „Коми область в борьбе за социализм.“

6. Гаҗетҗас.

7. I. В. Жеребцов „Отсөгтор“, 39, 40, 41 лб.

8. I. В. Жеребцов—„Велөдчам ставным“.

9. Анцыферов „Математїка“.

18-өд ЛУН

КУЛЬТУРНӨҖ РЕВОЛҖУЦІА—1 час

1. Кушөм лозунг лөзїс партїја гражданскөҗ воҗна помалөм бөрын культура кыпөдөм жылыс.

2. Мыҗла колө нуөдны Сөвет странаын культуρνөҗ револүцїја (поҗө-ө стрөїтны социализм некультуρνөҗ странаын—велөдчытөм, пемыд јөзкөд).

3. Мыҗ шуліс Ленин миҗан странаын культура кыпөдөм жылыс да социализм стрөїтөм жылыс.

4. Мыҗ сїҗө лөб культураыс да мыҗла сїҗө колө.

5. Кодї пөлзүҗтчыліс культуранас Россїјаын вождөр, кодлы да кыҗї слүҗїтө культураыс Сөвет странаын өнї.

6. Код кїын культураыс капїталїст странаҗасын (классөвөҗ культура), кыҗї пөлзүҗгөдны культуранас капїталїстҗас-буржуҗас.

КЫҢИ ЈИТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛӨМКӨД, УЖКӨД

1. Кыҗи мунө культуриөј революција Коми областын:

а) газетјас, журналјас, нигајас леҗөм, паскөдөм;

б) библиотекаяс лыффысан керкајас, клубјас восталөм;

в) театрјас, радио, кино паскөдөм;

г) школајас, техникумјас, вузјас, курсјас лөсөдөм;

д) гырыс јөзлы ликпунктјас восталөм, неграмотност бырөдөм;

е) всеобуч нуодөм;

ж) рытја школајас, синајса велөдөм, политкружокјас, техкружокјас организујтөм;

з) комсомол-пионер организацiајас пыр выль культуриөј јөзөс быдтөм;

и) добровольној организацiајас пыр ужалыс јөзөс перевоспитывајтөм;

к) больницыјас восталөм;

л) телеграфјас, телефонјас, көрттуј нуөдөм;

м) промышленност кыпөдөм;

н) визму овидс уж машина-техника вылө вужөдөм да с. в.

ЛЫФФЫНЫ—2 час

1. Проверитны важ велөдөмсө:

а) нөшта лыффыны „Јөла мөсјас“ вистовтас;

б) јуасны, кушөм пас колө пуктыны сорникуза бөрын;

в) кушөм шыпасан колө гижны чут бөрын;

г) кыҗи колө вужөдны кывтө өтө визыс мөд визө (щөктыны инданы, кыҗи гижөма нигаас).

2. Төдмөдны в шыпасөн,—лөсөдны торја шыпасјасыс кывјас, сорникузаяс, шуам: ныв, кыв, пув, пөв, вөр, вөр, вян, с. в.; Коми му вөра; Сашө мунө вөвля, с. в

3. Лыффыны некымын пөв „Коми му вөра“ вистовтас (12-өд лб.).

4. Лыффыгас велөдны сувтлыны чутјас вылө, назмөдны гөлөс чут возвылын.

5. Горытны вистовтас јывсыс (визөдөј „Отсөгтор“, 42, 43 лб.).

ГИЖНЫ

1. Торја шыпасјасыс течөм кывјассө, сорникузаяссө гижавны тетрафјасө,—секи-жө велөдны пуктавыны чутјас, чут бөрын гижны ыжыд шыпасјасан, визыс-визө вужөдны зон јитөдөн.

2. Велөдны гижны в шыпассө торјөн, војдөр өнија ногөн, сесса латин ногөн—г.

3. Гижны нига вылыс „Коми му вөра“ вистовтас, гижигас визөдны, медым сорникуза бөрын пуктасыны чут, чут бөрын гижасыны ыжыд шыпасан, визыс визө вужөдасыны зон јитөдөн.

АРТАВНЫ

1. Јуасны велөдчысјасыс:

а) кымын морт сиктыс ужалө вөрын;

б) кымын бригада;

в) кымын нывбаба ужалө сиктыс вөручастокын;

г) кымын прөчент заданөсөс тыртөма тiјан вөручастокын;

д) кымын прөчент нөшта колө вөчны;

Лыдјассө пуктавыны щөткi вылө, сесса гижавны тетрафјасө.

2. Велөдны пуктыны щөткi вылө да гижавны тетрафјасө лыдпасјас 20-сан 50-өҗ, таҗи: 21, 22, 23... 31, 32, 33... 41, 42, 43...

ВЕЛӢДЫГЛЫ ҢГАЈАС

1. СіјӢ-жӢ, кодӢс індӢма 17-Ӣд лун кежлӢ..
2. „ОтсӢгторјыс“ 41, 42, 43 лӢб.
3. С. Анцыферов, „Математика“, 7 лӢб.

19-Ӣд ЛУН

КУЛЬТУРНӢЈ РЕВОЛӢУЦІЈА — 1 час

1. Пондасны-Ӣ сӢвет странаын воӢӢвылӢ быдмыны неграмотнӢј јӢз?
2. Мыј сіјӢ лӢд всеобучыс, кыјі сіјӢс шуӢма нуӢдны?
3. Мыјла колӢ велӢдны ӢтӢтӢг став јӢзсӢ.
4. Кыјі Ӣні школаын велӢдӢм јӢтчӢ социализм стрӢитан быдлунја ужкӢд (полӢтехнизм)?
5. Мыј шуліс Ленин теоріја да практика јылыс?
6. КӢні да кодыс гӢтӢвӢтам мӢ хоӢајственно-полӢтӢческӢј да культурнӢј уж вылӢ кадрјас?
7. Кыјі партија да сӢвет власт тӢждысӢдны мездыны ыывбабаӢс гортгӢгӢр ужыс, медем најӢ вермӢсны кыпӢдны асыныс культуралунсӢ, медем вермӢсны участвујтны социализм течан ужын?

КЫЈІ ЈІТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛӢМКӢд, УЖКӢд

1. ВажӢн-Ӣ тӢјан сӢктын воссӢс лӢкпункт?
  2. Кымын морт сӢктыс велӢд ис лӢкпунктын ӢнӢз?
  3. Кымын неграмотнӢј морт јешщӢ колӢ, кыјі позӢ кыскыны најӢс лӢкпунктӢ?
  4. Став челядыс-Ӣ тӢјан сӢктыс велӢдчӢ школаын (оз-кӢ, кыјі колӢ кыскыны најӢс школаӢ)?
  5. КушӢм уж нуӢдӢдны школьнӢкјас сӢктын?
  6. Кымын морт тӢјан сӢктыс велӢдчӢ гырыс школајасын?
  7. КӢні велӢдчӢдны лӢкпункт коӢчӢтыс ас?
  8. Ем-абу сӢктын челядвӢзанијас (јаслі, сад)?
- ПРАКТИКА. ВелӢдчысјас воӢмӢстчӢмон лӢсӢдны сӢктын челяд вӢзанијас (јаслі, сад); организујтны ОДН да СБВ јачејкајас, кӢні ем-нӢн — пырны сетчӢ ставӢн.

ЛЫДӢЫНЫ — 2 час

1. Важ велӢдчӢмсӢ проверӢтны:
  - а) нӢшта некымын пӢз лыдӢыны „КомӢ му вӢра“ вӢстовтас;
  - б) лыдӢигас јуасын, мыјла пуктӢма чут, мыјла чут бӢрын гӢжӢма ыжид шыпассаӢ.
2. ТӢдмӢдны б шыпасӢн, торја шыпасјасыс кывјас, кывјӢтӢдјас, сорнӢ-куӢајас лӢсӢдӢмӢн, шуам: раб, ыб, ауб, нӢб, бӢр, бур, бор, баба, бобб, шобдӢ, шабдӢ, Ёб вылын быдмӢ шабдӢ; КоммуналӢн бур шобдӢ, с. в.
3. ЛыдӢыны некымын пӢз „Бур турун“ вӢстовтас—13 лӢб, сорнӢтны скӢтлы кӢрым лӢсӢдӢм јылыс (кӢза-пуктасјас, сӢлос, с. в.).
4. ВелӢдны лыдӢыны правӢлӢјас вертӢ: гора, јӢрскӢба (кыјі сорнӢтан), точка вылӢ сувтлӢмӢн, медбӢрја кывсӢ сорнӢкуӢасыс наӢмӢдӢмӢн.

ГИЖНЫ

1. Гижны вочасон торја шыпасјасые течом кивјассо, сорныкузјассо.
2. Гижигас велодны пуктавын чутјас, чут ббын гижны ыжыд шыпассан, вичыевизо вуждны зон јитодон.
3. Велодны гижны б шыпасјассо торјон, отнассо -- војдор онја ног: сыборті латын ног--в.
4. Гижны 13-од листбокыс гижан шыпасјасон печатајтом сорныкузјассо.

АРТАВНЫ

1. Јуасны велодчысјаслыс: кымың доф турун колдо оті мослы, кыкы, кујимлы, витлы вогогор кежло.
2. Војдор артавын щоткі вылын, сесса вочасон гижавны тетрафјасо. Шуам, оті мослы-ко колдо 8 доф турун, гижны војдор тазі: 8,

$$\begin{aligned}8 + 8 &= 16 \\8 + 8 + 8 &= 24 \\8 + 8 + 8 + 8 + 8 &= 40; \\ \text{Сыбортн тазі: } 8 \times 1 &= 8; \\8 \times 2 &= 16 \\8 \times 3 &= 24 \\8 \times 5 &= 40.\end{aligned}$$

Лыффыны велодны тазі: кокјамыссо бостам отчыд, лод 8; кокјамыссо бостам кыкыс, лод 16, с. в.

3. Тодмодны щоткі вылын пукталомдон да тетрафјасо гижомон лыдпасјаскод—50-сань 100-оң (51, 52, 53 . . . . 61, 62, 63 . . . . с. в.)

ВЕЛОДЫГЛЫ НЫГАЈАС

1. Сіјо-жо, мыј индома 17-од лун кежло.
2. „Отсортгорјас“, 43, 44, 45, лб.
3. „Математика“, 7 лб.

20-од ЛУН

НАЦИОНАЛНОЈ ВОПРОСЫН ПАРТИЈАЛОН ПОЛЫТИКА—1 час

1. Кымын асеікаса сорнја јоз оло Совет сојузын?
2. Кызі најо олоны мода-модныскод оні (ем-абу на костын увтыртыс-ыжыбалыс націја да увтыргом, безправној націјас)?
3. Мыјла сардырса Россіјато шулісны асеікаса сорнја јозјаслы (націјаслы) турмаон (воліны-о торја націјаслдон кушомко правајас).
4. Мыјла сар да помещікјас—буржујјас ез лезлыны лосодлыны аскывја школајас, гижодјас, мыјла ез лезлыны кыподны націјаслыс овмдессо, културасо?
5. Кызі да мыјла сар правітелство отто волі торја націјас кост мода мод вылас логалом?
6. Мыј сіјо лод анысемітізмыс да мыјла сіјо колдо волі сарлы, помещікјаслы—буржујјаслы?
7. Мыјла націјас костын логалом оз вермы бырны капіталізм дырјі.

КЫЗІ ЈИТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛОМКОД, УЖКОД

1. Тоджыеліс-о сар правітелство комі јозлыс овмдессо, културасо кыподом понда (паскавліс-о сар дырјі мјан промышленност—заводјас, ізшом, нефть перјом, с. в.)?

2. Мыҗла Кажымын, Нувчымын да Береговын уждӧлісны роч робочӧјјасӧс?
3. Кыџи да мыҗӧ велӧдлісны школајасын комі челафӧс, вӧлі-ӧ аскывја нига, аскывја гижӧд?
4. Корсаң да мыҗла пондӧс кыпавны комі ужалыс јӧзлӧн промышленносг, культура, бурмыны олӧм?

ЛЫДӦНЫ 2 час

1. Прӧверитны важ велӧдӧмсӧ:
  - а) лыдӧны некымын пӧв „Бур турун“ вӧстовтас;
  - б) лыдӧгас јуасны, мыҗла пунктӧма чут, кор колӧ тетраф велӧ гижӧн пуктыны чут; мыҗла гижӧма ыжыд шыпассаң, кор колӧ тетрафӧ гижӧн гижны ыжыд шыпассаң.
2. Тӧдмӧдны е шыпасӧн. Торја шыпасјасыс лӧсӧдавны кывјас, сорныку-џајас, шуам: ем, ек, ерд, еж, ежа, ме, те, кер, пес; Педӧр вајис пес; Петыр велӧ сӧветӧ, с. в.
3. Лыдӧны некымын пӧв „Весалӧј кӧјдыстӧ“ вӧстовтас (14 лб.).
4. Горнитны лыдӧмгор јывыс (мыҗла колӧ кӧјдыс весалӧмыс, весавлісны-ӧ кӧјдыссӧ војдӧр, кушӧм војдӧр быдмыліс наыс, кыџи быдмӧ ӧни, с. в.).

ГИЖНЫ

1. Вочасӧн гижавны тетрафјасӧ торја шыпасјасыс ӧктӧм кывјастӧ да сорныкуџајастӧ.
2. Велӧдны пуктыны чут, гижны ыжыд шыпассаң (чут бӧрын).
3. Велӧдны е шыпассӧ гижны торјӧн, ӧтнассӧ (вӧгавны, латӧн ногон-пӧ гижсӧ таџи-жӧ).
4. Гижны некымыныс гижан шыпасјасӧн печатајтӧм сорныкуџасӧ 14-ӧд лб. (уліас).

АРТАВНЫ

- 1) Артавны „Отсӧгторјын“ индӧм задачајас (кӧјдыс весалӧм јылыс), „војдӧр шӧтки вылын, вочасӧн гижавны тетрафјасӧ, правӧлӧјас сертӧи, таџи:

$$\begin{aligned} 89 - 64 &= 25 \\ 75 - 37 &= 38 \\ 100 - 49 &= 51 \end{aligned}$$

2. Велӧдны гижны тетрафјасӧ, ужјассӧ помалӧм бӧрын, дата (во, тӧлыс, лун лыд), шуам: 1932 во јанвар 20 лун.

ВЕЛӧДЫГЛЫ НИГАЈАС

1. Ольховӧј—„Ленинизм азбука“, IX глава.
2. Сталин—„ЦК-лӧн политотчот партіја XVI сјезд вылын“.
3. „Итоги 16 сјезда ВКП(б)“, стр. 217.
4. Газетјас.
5. „Комі областлы дас во“.
6. „Коми область в борьбе за социализм“.
7. I. В. Жеребцов—„Отсӧгтор, 45, 46, 47, 48 лб.“.
8. I. В. Жеребцов—„Велӧдчам ставным“.
9. Анцыферов, „Математика“

21-öд ЛУН

КЫЗІ ПАРТІЈА НУӨдӨ НАЦИОНАЛ-ПОЛІТІКА—1 час

1. Кызі котыртчоны Совет союзын разиңи нацијас (област, республика, сојуз).
2. Кымын да кушом республикајас пырды Совет сојуз.
3. Кызі партија да совет власт төждыгды бырдны овмс да культура бокса торја нацијасыс бөрд колдмс.
4. Мыла колони аскывја школајас, аскывја игајас, газетјас, аскывја суд, аскывја государственнө аппарат.
5. Коди, кызі да мыла тышкагды партија национал-политикакөд (национал-политикаын классөвөй тыш).

КЫЗІ ЛІТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛӨМКӨд, УЖКӨд

1. Мыла комі јөзө сар правительство сујлис Вөлгдга губернаө (медем сар-лөн роч чиновникјас вермисны јонжыка топдны, жмитны комі ужалыс јөзөс).
2. Кызі комі ужалыс јөз лөсөддөны өні асыныс олдмс.
3. Мыј сјө лөб автономіјас, мыла сјө колд.
4. Мыла Комі област пырис Войвыв крајө (медем регыджык кадн, став Совет сојузса ужалыс јөзкөд отвытыс, партија да совет власт отсөгөн, ми вермим кыпдны социалистическөй овмс да культура).
5. Кодјас да мыла мустөмтөны аскывја школа, аскывја гижөд, оз кбсјны комі ужалыс јөзкөд сорнигы коміјөн, пыкды учрежденијасын комі кыв вылө вужөм (кодлыс политикасө најө нуөддны).

ЛЫФФЫНЫ—2 час

1. Проверитны возза велөдөмсө:
  - а) некымын пөв лыффыны, „Весалөј кбдыстө“ вистовтас;
  - б) лыффыгас јуасны: мыла пукгөма чут, кор колө пуктыны гижөдн чут; мыла гижөма чут бөрын ыжыд шыпассаң, кор колө гижны ыжыд шыпассаң.
2. Төдмөдны г шыпасөн, торја шыпасјасыс кывјас да сорникузјас лөсөдөмдн, шуам: таг, јог, јаг, гаг, гөр, гоб, гырб, гормөг, плуг, Ми гөрам плугөн, Огаш пыртө гыр, с. в.
3. Лыффыны „Гөр“ вистовтас 15 лб-ыс.
4. Лыффыгас велөдны сүвтавны чут вылын, назөднжык лыффыны медбөрја кывсө сорникузјасыс: сорникузјассө лыффыны гораа, јарскөба (кызі сорнитан).
5. Лыффыд бөрас сорнитны лыффыдмтор јывыс.

ГИЖНЫ

1. Торја шыпасјасыс течөм кывјассө, сорникузјассө вочасөн гижавны тетрафјасө.
2. Велөдны г шыпассө гижны торјөн, өтнассө, вөјдөр өліја ног — г, бөрас латинног — д.
3. Гижны тетрафјасө некымын пөв гижан шыпасјасөн печатајтөм сорникузјасө 15 листбокыс.
4. Велөдны быд сорникузја гижөм бөрын пуктыны чут, чут бөрын гижны ыжыд шыпассаң, вичыс вичө вужөдны зөи јитөдөн.

АРТАВНЫ. Пуктавны щөткі вылө да вочасөн гижавны тетрафјасө лыдпас-јас 20-заң 100-дз (21, 22, 23 с. в.).

2. „Отсөгторјын“ (50 лб.) индөм лыдпасјас пуктавны щөткі вылө, гижавны тетрафјасө.

3. Ужсө помавны тетрафјасө дата гижөмдн.

ВЕЛӢДЫГЛЫ ҢИГАЈАС.

1. ИндӢма 20-Ӣд лунӢ.
2. „Отсорторјыс“ 48, 49, 50 лб.

22-Ӣд ЛУН

КЫҢИ ПАРҢИЈА КОГАГӢ НАЦИОНАЛ-ПОЛЫҢКАЫН КЕЖӢМ-ЈАСКӢд—1 час

1. КушӢм кежӢмјас овлӢны (емӢс) парҢија национал полыҢкаыс.
2. Мыј сижӢ лоӢ великодержавнӢј, великорусскӢј шовинизмыс да кодлы сижӢ кывыс.
3. КыҢи да кӢни мытчыслывлӢ великодержавнӢј шовинизмыс.
4. Мыј лоӢ местнӢј национализм, кыҢи сижӢ мытчаслӢ да кодлы сижӢ кывыс.
5. Мыјла великодержавнӢј шовинизмыс парҢија лыдӢдӢ национал-полыҢкаын медыжыд опасностон Ӣнија кадӢ.
6. КыҢи парҢија вермасӢ национал-полыҢкаыс кежӢмјаскӢд (уклонјаскӢд)

КЫҢИ ЈИҢНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛӢМКӢд, УЖКӢд

1. ВостӢј тӢдвылӢ:
  - а) комӢ школалы, комӢ кывлы, учрежденӢјасын комӢӢн уж нуӢдӢмлы паныд мунӢм;
  - б) НувчӢмса парторганизацијаын, мукӢдлаын парҢија националнӢј полыҢкаыс кежӢмјас (роч јунусдысјаслӢн комӢ ужалыс јӢзӢс кезовтӢм, пыдӢф. пунктӢм) да КомӢ Обкомлыс та јылыс шудӢмјас (выговорјас, парҢијаыс вӢтлом, судӢ бетӢм).
2. БостӢј тӢдвылӢ:
  - а) Војвыв крајӢ пырӢгӢн комӢ местнӢј национализмлыс тышкасӢм, Војвыв крајӢ пырӢмлы паныда уж нуӢдӢм, комӢ кулаклы кывыс ужалӢм;
  - б) 1931-Ӣд во пунктӢгӢн парҢијалыс меставывса националистјаскӢд (Којушев, Попов, Шахов) тышкасӢм.

ЛЫДӢФЫНЫ—2 час

1. Важ велӢдӢмсӢ проверитны:
  - а) лыдӢфыны некымын пӢв „ГӢр“ вӢстовтас;
  - б) лыдӢфӢгас јуасны, мыјла пунктӢма чут, кор тетрафјасӢ гӢжӢгӢн колӢ пунктӢны чут; мыјла гӢжӢма ыжыд шыпассаӢ, кор коло гӢжны ыжыд шыпассаӢ тетрафјасӢ гӢжӢгӢн.
2. ТӢдмӢдны з шыпасӢн, — лӢсӢдавны тӢрја шыпасјасыс кывјас, сорныкузјас, шуам: кыз, куз, вез, рез, зер, зыр, зур, зор, зорӢд, розга, позја, гозја, вузӢс, с. в. Закар ошкӢ заводса олӢм, с. в.
3. ЛыдӢфыны некымын пӢв „Завод зев јона кыпӢдӢ олӢм.“ *)
4. Горнитны комӢ облыстурса заводјас јылыс, СССР-са заводјас јылыс, (мыј сетӢны заводјас крестана овмӢсӢ, кушӢм заводјасын вӢчӢны тракторјас, вӢзму ужалан машинајас, с. в.).

ГИЖНЫ

1. Торја шыпасјасыс течӢм кывјаскӢд, сорныкузјаскӢд гӢжавны тетрафјаскӢд.
2. ВелӢдны гӢжны з шыпасӢ торјӢн, војдӢр Ӣнија ногон, басса латин ногӢн — Z,

*) КӢни ем серпас, војдӢр век колӢ сорнитны серпас јылыс (мыј сетыс адӢны велӢдчысјас—јуасны)

3. Гіжны ніга вывѣыс тетрафјасѳ „Завод зев јона кыпѳдѳ олѳм“ вѳговтас.

4. Гіжігас вѳжѳдны, медым сорнікуѳа бѳрын пуктасны чут, чут бѳрын гіжасны ыжыд буквасан, вѳзыс-вѳжѳ вужѳдасны зон јітѳдѳн.

АРТАВНЫ

1. Тѳдмѳдны велѳдчысјасѳс метрѳн да кілометрѳн.

2. Артавны щѳткі ылын, вочасѳн тетрафјасѳ гіжавны (правѳлбјас серѳ) „Отсѳгторјын“ індѳм задачајас (52 лб.).

3. Велѳдѳмсѳ помавны тетрафјасѳ дата гіжѳмѳн.

ВЕЛѳДЫГЛЫ НІГАЈАС

1. Індѳма 20-ѳд лунѳ.

2. „Отсѳгторјыс“ 50, 51, 52 лб.

3. „Математикаыс“ 13 лб., 41, 42, §§.

23-ѳд ЛУН

КОМІ ОБЛАСТЫН НАРОДНѳЈ ОВМѳС DA КУЛЬТУРА КЫПѳДАН ДАСВОГА УЖ — 1 час

1. Кор да кызі чужіс Комі автономіјаа област (парѳіјалыс націонал-полѳітїкасѳ тѳдвылѳ бостлѳј).

2. Кызі тајѳ дас вонас (1921—1931) кыптїс Комі областын народнѳј овмѳслѳн доход да областувса бјугжет?

3. Кызі быдміс да паскаліс тајѳ војаснас мїјан промышленност (заводјас, электростанціјајас, вѳр промышленност, тујјас).

4. Кызі парѳїја да Сѳвет влаѳт тѳждысѳны воѳѳ кыпѳдны народнѳј овмѳс, промышленност Комі областын.

КЫЗІ ЛІТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛѳМКѳд, УЖКѳд

1. Кызі воыс-воѳ содіс нажеткаыс гѳл да шѳркоѳѳема крестаналѳн тіјан сїқтын?

2. Мыј помыс медѳа јона бостлісны, ѳні бостѳны нажеткасѳ?

3. Кущѳм заводјас, электростанціјајас, тујјас стрѳїтѳма тіјан рајонын, сїктсѳветулын (мыјјас шуѳма стрѳїтны) тајѳ војасѳ.

4. Кызі тіјан сїқтын воыс-воѳ содіс вѳрлезан-кылѳдан уж ылын ужалыс-јаслѳн лыдыс?

ЛЫѳѳЫНЫ — 2 час

1. Проверїтны важ велѳдѳмсѳ:

а) лыѳѳыны некымын пѳв. „Завод зев јона кыпѳдѳ олѳм“ вѳговтас;

б) јуасны: мыјла пуктѳма чут, кор колѳ тетрафјасѳ гіжігѳн пуктыны чут, мыјла гіжѳма ыжыд шыпассан, кор тетрафјасѳ гіжігѳн колѳ гіжны ыжыд шыпассан.

2. Тѳдмѳдны ж, шыпасѳн, торја шыпасјасыс кывјас, сорнікуѳајас лѳѳѳ-давны-да, шуам: ыж, еж, гыж, вїж, вож, веж, Ежва, вожа, вежѳр, жар, жыр, жуг, жугѳдны, с. в. Ежвалѳн уна вож, Гожѳмын жар, с. в.

3. Лыѳѳыны кывбур „Ежва“ (17 лб).

4. Сорнітны лыддөмтор јывсыс (јуавны, јешшө кушөм јујас емөс Коми областын,—ју нїмјассө гїжавны војдөр доска вылө, сесса тетрафјасө).

ГІЖНЫ

1. Торја шыпасјасыс лөсөдөм кывјассө, сорнікузјассө вочасөн гїжавны тетрафјасө.

2. Ежва кывсө гїжігөн вїставны, ју нїмјастө-пө век колө гїжны ыжыд шыпассаң.

3. Велөдны гїжны ж шыпассө торјөн, өтнассө, војдөр өнїја ног, сесса латїн ног з.

4. Гїжны тетрафјасө Коми областувса ју нїмјас (вїставны, ју нїмјас-пө век гїжсөны ыжыд шыпассаң).

5. Гїжны 17-өд лїстбокыс гїжан шыпасјасөн печатајтөм сорнікузјассө.

АРТАВНЫ

1. Јуасны велөдчысјасыс, унаө нажетка бостїсны најө кер кылөдөмыс таво, колан во, унаө бөвтлывлїсны революцїјада.

2. Лыдпасјасыс вөчны щөткї вылын, сесса гїжавны тетрафјасө чїнтаи, содтан арталөмјас.

3. Ужсө пөмалөм бөрын тетрафјасө гїжны data.

ВЕЛӨДЫГЛЫ НІГАЈАС

1. „Комї областлы дас во“.

2. „Коми область в борьбе за социализм“.

3. „Комї колхозник“, нојабр 22 л., 1931 — РСФСР-са Наркомземлөн Коми обл. вїзму овмөс кыпөдөм јылыс шуөм.

4. „Вөрлечыс“, нојабр 7 л. 1931 во.

5. „Вөрлечыс“, „Комї колхозник“, август 21-22-23 лунјас, 1931 во.

6. І. В. Жеребцов—„Отсөгтор“ 53, 54 лб.

7. Анцыферов — „Математїка“.

24-өд ЛУН

КЫҢИ ТАЈӨ ДАС ВОНАС МУНІС КОМИ ОБЛАСТЫН ВІЗМУ ОВМӨС ТЕЧӨМ—1 час

1. Кыңи воыс-воө содїс көза плөщцад.

2. Кыңи воыс-воө содїс скөтвїзөм.

3. Кыңи мунїс колхозјас тецөм.

4. Көні да кушөм совхозјас лөсөдөма өнөз, кушөм совхозјас шуөма лөсөдны тајө војасө.

5. Кыңи кыптөны да бурмөдны вїзму ужалаи ногјас (агрозоотехнический под'ем с-хоз.).

6. Кыңи паскалөны јөла төварнөј фермајас; выј, сыр вөчан заводјас.

7. Кыңи кыптө порс, ыж вїзан уж.

8. Кыңи мунө көр вїзан уж (совхозјас, колхозјас).

9. Кыңи бурмө скөт көрым лөсөдан уж (көза — пунктасјас, сїлос, вїзјас бурмөдөм).

10. Кыңи мунө машїна-технїка вылө вїзму овмөс уж вужөдөм.

КЫҒИ ЛІТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛӨМКӨД, УЖКӨД

1. Унаб содіс тајб дас вонас тіјан сиктын, колхозын кбза му?
  2. Унаб содіс скбт лыд: сиктын, колхозын, совхозын (ем- б тіјансаъ матын совхозыс)?
  3. Кор тіјан сиктын котыртчіс колхозыс, кымын овмс колхозас (кымын абу-на колхозын, кығи позо најбс кыскыны колхозб)?
  4. Ем абу колхоз бердын јбла товарбј ферма, кымын мбс бтутбма, кушбм завод вбчбма (выј вбчан, сыр вбчан)?
  5. Кығи мунб тіјан сиктын, колхозын ыж, порс вбдбм паскбдбм?
  6. Кбзбны-б колхозын, бтка смбсјасын тууу-пуктасјас, сілосалбны-б кбрым?
- ПРАКТИКА.** Ветлыны јбла фермаб, тбдмавны, кығи сені пуктбма ужсб (скбт ббзбдрігбм, мбс лыстбм, јбв вбдбм—перерабатывајтбм, с. в.).

ЛЫҒҒЫНЫ—2 час

1. Проверітчы важ велбдбмсб;
  - а) лығғыны некымын пбв „Ежва“ кывбур;
  - б) жуасы: мыла пуктома чут, кор колб тетрафјасб гижігбн пуктыны чут; мыла гижбма ыжыд шыпассаъ, кор колб тетрафб гижігбн гижны ыжыд шыпассаъ; мыла Ежва кывсб гижбма нгаас ыжыд шыпассаъ сорнікуза шбрас, кушбм шыпассаъ колб гижны ју нмјас тетрафб гижігбн.
2. Тбдмбдны ч, шыпасбн, торја шыпасјасыс кывјас, сорнікузајас течбдбн; шуам: гыч, кбч, пач, жбч, чер, чері, чача, чбрс, пбчо, Печераын мед уна чері, пбчблы кығи гыч, с. в.
3. Лығғыны некымын пбв „Чері кыјбм“ вистовтас (лығғынас індыны велбдчысјасы, кығи гижбма нгајас кар нмјас, сикт нмјас, област нмјас).
4. Сорнітны лығғбмтор јывыс.

ГІЖНЫ

1. Торја шыпасјасыс течбм кывјассб, сорнікузајассб вочасбн гижавны тетрафјасб.
2. Велбдны ч шыпассб гижны торјбн. војдбр бнја ног, сыббрын латінног—с
3. Гижны нга вылыс, „Чері кыјбм“ вистовтасыс ашбр нмјаса сорнікузајассб, гижгас велбдны ббд сорнікуза ббрын пуктыны чут, чут ббрын гижны ыжыд шыпассаъ; велбдны гижны ашбр нмјас; виставны, ујаслбн, сиктјаслбн, карјаслбн, областјаслбн-пб нмјасыс век гижбны ыжыд шыпассаъ.

АРТАВНЫ

1. Метр да кілометр тбдбм проверітбм ббрын, тбдмбдны велбдчысјасбс весітчан мерјасбн: грамм, кілограмм, центнер, тонна.
2. Артавны шбтки вылын, гижны тетрафјасб „Отсбгторјын“ індбм аадача-јас (56 лб.).
3. Ужсб помавны тетрафјасб дата гижбмбн.

ВЕЛӨДЫГЛЫ НГАЈАС

1. 23 бд лун кежлб індбм літатура.
2. „Отсбгторјыс“ 54, 55, 56 лб.
3. „Математикаыс“ 16, 17, 18 лб.—„Весітчан мерајас“.

25-öд ЛУН

КЫҢИ ТАҢО ДАС ВОНАС МУНИС КУЛЬТУРА КЫПОДАН УЖ КОМИ ОБЛАГТЫН—1 час

1. Кыҗи воыс-воё содиc школа лыд, велёдчысјаслён лыд, кыҗи пёртчё олёмё всеобуч.
2. Кушём инјасын вужёма-нын сичимвеса велёдан школаё (ФЗС), кор кежло шуёма партијалён да совет властлён став школајассё вужёдны 7-веса велёдчан уж вылё.
3. Кыҗи воыс-воё паскалис гырыс неграмотнёј јёзёс грамотаё велёдан уж (лыкпунктјас, культпоходјас, культурмејечјас, культестафетајас).
4. Кыҗи муниc кадрјас лёсёдан уж (курсјас, техникумјас, ШКМ-јас, ФЗУ-јас, вузјасё командирүјтём, Пед-вуз — Сыктывкарын).
5. Кыҗи паскалё массёвој політпросвет уж:
  - а) лыдфысан керкајас (воыс-воё содом);
  - б) библіотекајас, гёрдпелёсјас сиктын, вёрын.
  - в) кино-радио паскёдём, комі театрлён быдём;
  - г) політ-техкружокјас;
6. Кыҗи чужис да быдмис комі гижёд, комі нига, газетјас (областувса, рајон лёј, стенгазетјас).
7. Кыҗи воыс-воё паскалис нига лезан уж.
8. Кыҗи муно коміёдчан уж.
9. Мыја колё комі гижёсё вужёдны латин алфавит вылё.
10. Кыҗи воыс-воё паскалё сінсајса велёдём, (заочное обучение).

КЫҢИ ЈИТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛӨМКӨД, УЖКӨД

1. Кымын школа вёлі тјан сиктёсёветулын революцијаё, кымын школа ёни (кушём школајас)?
2. Кымын лыкпункт тјан сиктёсёветулын (кор кежлё шуёма велёдны став неграмотнёј јёзёс)?
3. Кымын мортёс тјан сиктыс командирүјтёма гырыс школајасё — вузјасё, кымын морт велёдчыс-нын вузјасын, коні најё ёни ужалёны?
4. Кымын библіотека, лыдфысан керка, гёрд пелёс тјан сиктёсёветулын, вёручастокын?
5. Ем абу тјан сиктын, вёручастокын радио, овывлё-ё кино, сувтёдлёны-ё коміён спектаклјас?
6. Ем-абу сиктын, вёручастокын політкружок, політшкола, техкружок, кымын морт сені велёдчё, кыҗи муно ужыс?
7. Ем-абу сиктын, вёручастокын стенгазет, коді да мыј жылыс сетчё гижё.
8. Вузалёны-ё кооперативын комі нигајас, кодјас сузёдёны областнёј, рајоннёј газетјас?
9. Кымын морт сиктыс велёдчё сінсајса школаын?

ЛЫДФЫНЫ—2 час

1. Проверитны важ велёдёмсё:
  - а) лыдфыны „Чері кыјём“ вистовтас;
  - б) лыдфигас јуасын: кушём пас колё пуктыны гижёдён сёрнікуча бёрын, кушём шыпассањ колё гижны чут бёрын; кушём шыпассањ колё гижны ју нимјас, кар нимјас, област нимјас;
  - в) шёктыны корсны нигајасыс асшёрнимјасё; индыны, кушём шыпассањ најёс гижёма.

2 Төдмөдны с шыпасон, торја шыпасјасыг течөм кывјас вылын, шуам: **кос, пөс, јус, рыс, сус, су, сөс, гөрыс, көҕыс, сусед, с. в.**

3. Сравнитны с шыпассө с шыпаскөд, ортча кывјас торја шыпасјасыг течөмдн, шуам: **кос, кос, сус — су, су — су, с. в.**

4. Велөдчысјасы прімерјасыг аслыны колд вөчны вывод: с шыс чорыд, с-ыс небыд. с шусө кывјывнад, с — кывшөрнад.

5. Лыффыны нигаыс „дорысјас“ (19 лб.).

6. Горнитны лыфөдмтор јывгыс:

а) кыі дорысјас ужалісны војдөр (кіпом уж);

б) кыі өні заводјасын сүтөдөма ужсө (механічирүјтөма, сөкыд ужсө вөчө машина);

в) сөмын ө плугјас вөчөны өні заводјасын (кущөм візму ужалан машинајас вөчөны заводјасын (комбајнјас, картопель-свеклө керан, шабді керан машинајас, с. в.).

ГІЖНЫ

1. Велөдны гижны с шыпас, војдөр өніја ног, сөсга латін ног—с.

2. Гижны торја шыпасјасыг течөм кывјас, өөрнікуҕајас, шуам: **Степан Параскөд вундөны су; Вурсысјас вурдөны пао, с. в.**

3. Гіжігас віставны, мортјаслөн-пө нымјас гіжсөны век ыжыд шыпассан.

АРТАВНЫ

1. Велөдны пуктавын щөткі вылө тыр сојасөн.

2. Вөчасөн гижны тетрафјасө лыдпасјас 100 сан-1000-дз.

3. Артавын „Отсөдгторјын“ (58 лб.) сетөм задачajaс, војдөр щөткі вылыс, сөсга вөчасөн гижавны тетрафјасө, правілөјас серті, тазі:

$$500 + 400 = 900;$$

$$500 - 400 = 100;$$

$$200 + 300 = 500.$$

4. Велөдчөмсө помалөм бөрын гижны тетрафјасө data (во, төлыс, лун лыд).

ВЕЛӨДЫГЛЫ НІГАЈАС

1. „Комі Областлы дас во“.

2. „Коми область в борьбе за социализм“.

3. „Культура фронт“.

4. Газетјас: „Вөрлеҕыс“, „Комі колхозник“, „Комі комсомол“.

5. I. В. Жеребцов „Отсөдгтор“. 57, 58 лб. (25-өд лунас велөдчөм).

6. С. Анцыферов—„Математика“ (6, 7 лб.)

26-өд ЛУН

КЫҒИ КОМІ УЖАЛЫГ ЈӨЗЛӨН ТАЈӨ ДАС ВОНАС КЫПТИС АКҒИВНОСТЫС, СОЦИАЛИЗМ СТРОИТАН УЖӨ МАССАЛӨН КУТЧЫГОМ—1 час

1. Кығи комі ужалыс јөз воыс-воө унжык участвүјтөны сөветө бөрысан ужын, кығи участвүјтөны сөвет секціјајас ужын (кығи участвүјтөны тајө ужас вывбаба).

2. Кығи тајө војасө содіс профсоюзјасын шленјаслөн лыд.

3. Кығи воыс-воө содіс комсомол организаціја, пионер организаціја.

4. Кыџи мунис коми ужалыс јџзлџн потребкоопераџаџ котыртџџм (коопераџа пыр частныкџс сџнџм).

5. Кыџи ужалыс јџз котыртџџны кустарнџ-промысловџј коопераџаџ, (вџзму ужалан артелјасџ, колхозјасџ).

6. Кыџи воыс-воџ соџџ лыдыс добровольнџј организаџајаслџн, шленјаслџн лыџ.

7. Кыџи коми ужалыс нывбаба воыс-воџ унжык сувтџны соџализм стрџитан уж вылџ (сџветјасын, колхоз правленнџјасын, коопераџајын, мукџдлаын).

КЫџИ ЈИТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛџМКџџ, УЖКџџ

1. Кыџи тџјан сџктын ужалыс јџз участвувтџны сџвеџџ бџрјысан ужын?

2. Кымын морт, кымын нывбаба ужалџ сџктсџвет секџајасын, кооператџв правленнџын, колхоз правленнџын?

3. Кушџџ профсојузјас емџс тџјан сџктын, кушџџм уж нуџџџны.

4. Ем-абу тџјан сџктын, вџручасокын комсомол, пионер организаџајас, кымын морт (кымын нывбаба шџщ) котыртџџма сетџџ, кушџџм уж нуџџџны најџ сџктын, вџручасокын.

5. Став ужалыс јџзыс-џ тџјан сџктын сулалџны шленнџн потребкооператџивын?

6. Ем-абу кустарно-промысловџј кооператџв, кымын овмџс сенџ, кушџџм уж вџчоны?

7. Кымын овмџс тџјан сџктын котыртџџма колхозјасџ?

8. Кушџџм добровольнџј организаџајас емџс тџјан сџктын, кымын шлен быџ организаџајын, кушџџм организаџајас нџшта колџ котыртны?

ЛЫџџЫНЫ—2 час

1. Проверџтны важ велџџџмџсџ:

а) лыџџыны „доръысјас“ кывбур (19 лџ.);

б) јуасын, кыџи с да с шыпасјас торјалџны мџџа-мџџсыс шубмнас (сравнџтџј кывјас: мџџыс — мџџыс);

в) кыџи колџ гџжны ју нџмјас, кар нџмјас, област нџмјас, морт нџмјас;

г) нџшта кор колџ гџжны ыжыџ шыпассаы (чут бџрын).

2. Тџџмџџны н шыпасџн, торја шыпасјасыс лџџџџџм кывјас вылын, шуам: пан, кан, чан, кукаы, чераы, наы, нар, коыџџр, с. в.

3. Сравнџтны н шыпасџџ н шыпаскџџ, ортча кывјас лџџџџџџџн, шуам: вен—веы, нор—нџр, нџџ—нџџ, с. в.

4. Лыџџыны „Машинаџн вартам наы“ (20 лџ.)

5. Горнџтны лыџџџџмтор јывсы:

а) поџџ-џ џткџн нџџны машинајас;

б) мыјла џнџ крестана котыртџџны колхозјасџ?

в) кыџи буржык да спорџжык ужавны: кывынџн, аџи машинаџн, с. в.

ГИЖНЫ

1. Гџжны тетраџјаџџ торја шыпасјасыс течџм кывјасџџ.

2. Велџџны гџжны н шыпасџџ, џгнассџџ, војџџџр џнџја ног, сесса лавџн ног — џ.

3. Гџжны нага вылыс тетраџјасџ „Машинаџн вартам наы“ вџстовтас.

4. Гџжџгас вџџтавын, морт нџмјас-пџ гџжџџны ыжыџ шыпассаы-жџ.

5. Шџџктыны велџџџчысјаслы гџжны асыныс нџмјасџџ.

АРТАВНЫ

1. Јуасын велџџџчысјаслыс, артавын шџџткџ вылын, вочасџн правџлџјас серџџ; тетраџјасџ гџжавны:

- а) кымын машина тїјан колхозын;
 б) унаб сулалб ышкан машина;
 в) унаб сулалб кык, кујим ышкан машина (шуам, ышкан, машина-кб сулалб
 300 шайт, колб војдбр гїжны таї:

$$300 + 300 = 600;$$

$$300 \times 2 = 600;$$

$$300 + 300 + 300 = 900$$

$$300 \times 3 = 900 \text{ с. в.}$$

Ужсб помавны тетрафјасб дата гїжбмбн.

ВЕЛБДЫГЛЫ НІГАЈАС

1. Сїјб-жб, кодбс їндбма 25-бд лун кежлб.
2. „Отсбгторјис“ 59, 60 лб.

27-бд ЛУН

КЫЇ ТАЈБ ДАС ВОНАС БЫДМІС КОМІ ОБЛАСТЫН ПАРТ-ОРГАНИЗАЦИЈА—1 час

1. Мыј понда мїјан Комї областын лоїны тащбм тгырыс успехјасыс социализм течан ужын (партїјнбј организацијалбн ужнас вескбдлбм).
2. Кор да кыї чужїс Комї областын партїјнбј организацијалбн.
3. Кыї мїјан партїјнбј организација быдмїс тајб дас онас (воыс-воб).
4. Кушбм кежбмјаскбд партїјнбј организација нубдїс чорыд тыш тајб војасб (вескыдыв, „шугавыв“ шыбласбм, великодержавнбј шовїнизм, местнбј национализм).
5. Кыї Комї областувса парторганизација комї ужалыс массакбд, став ужалыс їбзјаскбд бтув їтчбмбн, бырбббны сардырса оласноглыс (капїталїзмлыс) коласјасб, кыї помалбны социализмлыс подув течбм.

КЫЇ ЛІТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛБМКБД, УЖКБД

1. Кыї тїјан сїктын партїјнбј јачејка нубдб социализм стрбїтан уж, сардырса олассањ коласјаскбд (кулаккбд) вермасбм?
  2. Кор котыртчїс тїјан сїктын партјачејка, кыї сїјб быдмїс тајб војасас?
  3. Кушбм кежбмјас вблїны тїјан сїктса (вбручастокса) партјачејкаын, кодї да кыї вескбдїс кежбмсб?
  4. Кыї сувтбббма партїјечјасбс, канїдатјасбс марквїстско-ленїнскбј полїтикабн тбдмбдан уж (полїткружок, ас, полїтшколас) — тїјан сїктын, вбручастокын?
- ПРАКТИКА. Ветлыны восса партїјнбј собранны вылб, кывзыны, кыї партјачејка вескбдлб сїктын социализм течан ужбн, ббрас сы јылыс борїтны лїкпунктын.

ЛЫБДЫНЫ—2 час

1. Проверїтны важ велбдбмсб:
  - а) лыбдыны „Машинабн вартам нан“ вїстовтас;
  - б) щоктыны їндыны вїстовтасыс н да н шыпасјас да вїставны, мыјн најб торјалбны мбда-мбдбс шубмнас, гїжбмнас (н-ыс шубб небыда, кывшбрнад, а н-ыс чорыда кывјывнад, н гїжеб крукылтбмбн, н-ыс крукылтбг—тајб выводсб, кодб вбчны, велбдыс їндабмбн, нубдбмбн, аслыныс велбдчысјасыслы).

2. Тöдмөдны л шыпасын, торја шыпасжасыо течөм кывжас вылын, сорнікужажас вылын, шуам: гөд, пөд, гөгыл, зл, выл, лөмја лаз, Ыза локалө Кола вылө, с. в.

3. Сравнлты л шыпассө л шыпаскөд, ортча кывжас течөмдн, шуам: лөм—лөм, лок—лок, лаз—лаз, с. в.

4. Лыффыны „Выл олөм“ влстовтас (21 лб). Горнлты лыфөдмтор јывсы:

а) мыла мужлжаслы лөд өтүвтны мујаснысо?

б) кодл өтүвтө влзму овмөстө (машина)? с. в.

ГІЖНЫ

1. Торја шыпасжасыө өктөм кывжассө, сорнікужажассө вочасын глжавны тетрадјасө (правлөјас серы: сорнл кужа бөрын чут пуктөмдн, чут бөрын да асшөр нлмјас ыжыд шыпасеан глжөмдн, влзыө влзө зон јлтөдн вужөдөмдн).

2. Велөдны л шыпассө глжны торјөн, өтнассө, војдөр өнја ног, ббрас латлн ног—л

3. Глжны тетрадјасө нга вывсы медбөрја сорнлкужасө влстовтассыс; влставны, колхозјаслөдн—пө нлмјасыс глжөдны ыжыд шыпасеан жө дај нөшта бөстчбны кавычкајасө: „Выл олөм“.

4. Глжны асланыс колхозлыс нлмсө.

АРТАВНЫ

1. Төдмөдны велөдчысјасөс гектардн.

2. Артавны, кмын гектар лөд 22, 33, 44 десатлнаын, 11 десатлна—гө лыффысө 12 гектарлы воча, војдөр арта-ны щөткл вылын. сесса глжавны тетрадјасө.

3. Пуктавны щөткл вылын, вочасын г.жавны тетрадјасө кујлм паса лыдпасјас.

ВЕЛӨДЫГЛЫ НЫГАЈАС

1. Слјө-жө, мыј вөлі лндөма 25-өд лун кежлө.

2. „Отсөгторјыс“ 60, 61, 62 лб. („27-д лунас велөдчөм“).

3. „Математика“, 7 лб.

28-өд ЛУН

ВӨРЛЕЗАН-КЫЛӨДАН УЖ КОМІ ОБЛАСТЫН МЕДЫЖЫД МОГ—1 час

1. Унаө вөр лыдфыөд Војвыв крајын, торјөн Комл областын.

2. Кодл, кыці да мыла нуодлс Комл областын вөрлезан ужтө Октабрса револуцлаөз (сардырса Росслјын).

3. Кодл, кыці да мыла нуөдө вөрлезан ужтө өнл, совет власт дырјл.

4. Мыла вөрлезан планјас тыртөм понда вермасөм лөб соціалзлмн течөм понда вермасөм.

5. Мыла Војвыв крај Комл областкөд шуөдны Совет сојузын валутнөј цөхдн.

6. Мы вылө млжанлы колө заграничној валутаыс.

7. Кодл да мыла тышкасө (кыч-мыј вермө торкө) вөрлезан-кылөдан ужлы паныд.

8. Кыці партлја тышкасө вөрлезан ужып „шујгавыс“ да вескыдвыс кежыө-јаскөд да накөд млрлтысјаскөд.

КЫҢИ ЈИТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛӨМКӨД, УЖКӨД

1. Кушдм фирма тѳан өктсбветулын лезлс вѳрсѳ сардырѳ?
2. Кодлы вѳлс мунѳ став барышыс вѳрлезан ужыд?
3. Бурмылс-ѳ комс ужалыс јѳзлѳн олѳмыс секса вѳрлезѳм пѳмыс?
4. Кыґи онс вѳрлезан ужыд вежѳ комс крестачалыс олѳмсѳ, став ужсѳ:
  - а) кыґи јитѳоны мѳда-мѳдыскѳд тѳан колхозса машинајас да вѳрлезѳм-кылѳѳм?
  - б) мыј понда мс вермс стрѳитны дај воѳд кутам стрѳитны ғырыс заводјас, кѳрттујас, электростанцијајас, совхозјас, колхозјас?
5. Кыґи да кодс тѳан өктын, вѳручастокын падмѳѳѳ, торкѳ, јѳзѳс пѳрјѳдлѳ вѳрлезин-кылѳдан ужын (классѳвѳј враг).
6. Кушдм кежѳмјас (уклѳнјас) вѳліны вѳрлезан ужын партија генеральнѳј тујвѳзыс, партија национальнѳј полѳтикаыс, кодс да кыґи вескѳдс уклонјассѳ?

ЛЫѳѳЫНЫ — 2 час

1. Прѳверитны важ велѳѳѳмсѳ:
  - а) лыѳѳыны „Выл олѳм“ вѳстовтас;
  - б) јуасн велѳѳчысјаслыс: кор колѳ пуктыны чут; кушдм шыпассаң колѳ заводитны гѳжны чут борын; кушдм кывјас век гѳжеѳны ыжн шыпассаң, не тѳлькѳ чѳт бѳрын (јуаслѳн, карјаслѳн, областјаслѳн, мортјаслѳн, колхозјаслѳн нѳмјас); кушдм пасјасѳ колѳ гѳжны колхоз нѳмјас (кавычкајасѳ, шуам: „Выл тујѳѳ“, „Ыжыд вын“, „Ѳтувѳн“, с. в.); кыґи л торјалѳ лыс — шуѳм сертыс, гѳжѳмнас.
2. Лыѳѳыны „Ленінлѳн велѳѳѳм“ вѳстовтас да сорѳитны лыѳѳѳмтор, јығыс, шуам: а) код вѳсна немѳѳжѳс тѳждѳелс Лѳенін? Велѳѳыс инѳлѳмѳн, велѳѳчысјаслы колѳ аслыныс вѳставны: Лѳенін-пѳ тождѳелс гѳлјас вѳсна, б) Мыј-пѳ колѳ ѳнс медѳасѳ гѳл јѳзлы, мыј вѳчны сѳјѳ чуксалс нѳјѳс? — Сѳјѳ быѳѳѳнс чуксалс велѳѳчыны. в) Кодлы ѳнс медјона колѳ велѳѳѳмыс? — Велѳѳѳѳмыс мед јона колѳ нывѳбалы.
3. Велѳѳчысјаслыс тајѳ ѳвтѳтјассѳ колѳ течны торја шыпасјасыс.

ГѳЖНЫ

1. Велѳѳчысјаслыс велѳѳыс јуасѳмјас вытѳ вѳчѳтывјассѳ (ѳтѳвѳтјассѳ — вѳстовтассыс медтѳѳ инѳнјассѳ, главнѳј мыслјассѳ), торја шыпасјасыс течѳм да лыѳѳѳѳм бѳрын, вѳчасѳн гѳжавны тетраѳјасѳ.
2. Велѳѳны гѳжны лозунгјас:
  - а) „Быд мортлы колѳ тѳѳны грамота“.
  - б) „М/нам Лѳенін тујѳѳ выл олѳмлаң“.
3. Лозунгјас улас гѳжны асыныс нѳмовнысѳ.
4. Ѳѳ лозунгѳн ѳшѳѳны лѳкпункт стѳнјасѳ; мукѳѳыслы шѳктыны нуны да ѳшѳѳны өктсбветын, колхоз правлѳнѳдын, лыѳѳысан керкаын, гортаныс, вѳр керканы.

АРТАВНЫ

1. Артавны шѳткѳ вылын, вѳчасѳн гѳжавны тетраѳјасѳ „Ѳгсѳгторјын“ сетѳм задачајас (63 лѳ).
2. Велѳѳѳѳмсѳ помавны тетраѳјасѳ дата пуктѳмѳп да нѳмов гѳжѳмѳн.

ВЕЛѳѳЫГЛЫ НѳГАЈАС

1. „Комс областы дас во“.
2. „Комс область в борье за социализм“.

3. „Бурмоддам вөрлеқан уж“.
4. „Вөрлеқыс“ гаҕ. 1931 восса №. №.
5. I. B. Жеребцов—„Отсөгтор“ — 62, 63, лб.
6. „Велөдчам ставным“.
7. С. Анцыферов—„Математика“, 7 лб.
8. Сталин—„Выл обстановка—выл нога уж“.

29-өд ЛУН

ВӨРЛЕҚАН УЖ КЫПӨДӨМ, БУРМӨДӨМ—1 час

1. Кушөм брүдјөдөн ужавлісны комі крестана вөрлеқан уж вылын сардырји.
2. Мыјла мјан воыс-воо содбны вөрлеқан планјас.
3. Мыјла колө нуөдны вөрлеқан ужын механизација (тракторјас, повеснөј көрттујас, механичөскөј пілајас, с. в.).
4. Мыјла колө лөсөдны лежневөј, балочнөј тујјас, ји тујјас, мыјла колөны особдј кыскасан дофјас.
5. Мыјла да кодыс колө лөсөдны вөрлеқан-кылөдан уж вылө постөјаннөј кадрјас, куш сывылын ужалыс робөчөјјасөс.
6. Мыјла колө вөрлеқан ужтө нуөдны вөгөдөр (төв і гөждөм).
7. Кызі муно Комілеслөн, мукөд вөрлеқыс организацијајаслөн вөрлеқан ужсө механизацијаалдымыс, постөјаннөј робөчөј кадрјас лөсөддымыс.

КЫЗІ ЈІТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛӨМКӨД, УЖКӨД

1. Кызі да кушөма вежөіс вөрлеқан ужыс тіјан вөрүчөстөкын?
  - а) Кушөм тујјас вөчөма (лежневөј, ји тујјас, мукөд)?
  - б) Ем-абу механичөскөј пілајас, кушөм налөн качөстөыс, кызі колө најөс бурмөддны?
  - в) Ем-абу тіјан үчөстөкын тракторјас, кызі најө ужалөны?
2. Ем-абу тіјан үчөстөкын постөјаннөј робөчөјјас көстыс ужалысјас?
3. Кымын прөчөнт партіја да правітельство шудө серті (заданнө серті) нуөдөма тіјан вөрпрөмхөзын, вөрүчөстөкын механизација уж, мыјјас нөшта колө вөчны, медым лоі олөмө прөрөма став заданнөсө?

ЛЫФФЫНЫ— 2 час

1. Проверітны важ велөдөмсө:
  - а) лыффыны нігаыс „Лөңінлөн велөдөм“ вөстөвтас;
  - б) лыффыны тетрафјас вылыс вөстөвтөсысыс медтөдчөна івјассө (төрытја гөждөм главнөј мыслјас);
  - в) лыффыны стөныс воҕҕа лунас гөждөм лөзунгјас.
2. Төдмөдны ф шыпасөд, торја шыпасјасыс төчөм кыв'ас вылын, шуам: бад, сад, гад, Пөд (јуавны, мыјла гөждөма ыжыд шыпассан), фадө, Пөдө, дөвја, фөңҕа, с. в.
3. Сравнөтны ф шыпассө д шыпаскөд, ортча кывјас бөстөмөн, шуам: сад—сад, гад—гад, фадө—фадөдө; јуасын: мыјөн јансалөны тајө шыпасјасыс мөдөма мөдөыс шудөмнас, гөждөмнас (өтыс кылө небыда шусө кывшөрнад, мөдыс—чөрыда, шусө кывјывнад, өтыс гөжөө крукылөн, мөдыс крукылтөг).
4. Лыффыны „Чөлаф кулөм“ вөстөвтас.
5. Сорнөтны лыффөмтор јывсыс; јуасын медтөдчөна-ін јывсыс; велөдчыс-јаслы аслыныс колө адҕыны вөстөвтөсыс мед төдчөна інсө да шылыд кывјөд, женөфіка сөјөс вөставны (вөҕ. „Отсөгтор“, 64 лб.).

3. Кызі мынтöны ужыс тiжан вöручастокын, вужöдöма-ö уждон мынтöмисö аремiално прогрессивнöй сфелшшина вылö?

4. Вужöдöма-ö тiжанлыс вöручаcтoк хозрасчот вылö, кымын хозрасчотнöй бригада тiжан участокын?

5. Кымын звучнöй, ударнöй бригада участокын, кымын мортөн бригадасас, кызі вöчöны ужсö?

6. Кушöм бригада ужалö медса бура да öдjö, кызі колö мукöд бригадаслы судöны (даj ordjöдны) мед бура ужалыс бригадасö?

Лыдффыны—2 час

1. Проверитны важ велöдöмсö:

а) лыдффыны „Челад кулöм“ вiстовтас;

б) лыдффыны тетрафjас вылыс воэа лунса гижöмсö (вiстовтасыс медтöдчана инjассö, главнöй мыслjассö);

в) лыдффыны стенасыс воэа лунса гижöм лозунгiас.

2. Тöдмöдны э шыпасөн, торjа шыпасjасыс лөсöдöм кывjас вылын, шуам: куэ, пыэ, кыэ, вiэ, эеп, э пун, сiэ:м, аэам, с. в.

3. Сравнитны э да з шыпасjас, ортча кывjас торjа шыпасjасыс лөсöдöмөн, шуам: кыэ—кыз, куэ—куз, пыэ—пызjа, раiиия—рэiиия с. в.; жуасыл, мыjөн торjалоны мöдa-мöдөыс э да з шыпасjас лыдффмнас, гижöмнас.

4. Горнитны серпас jывсыс (24 лб.), сесса лыдффыны „Лөсöдам öтувjа олöм“ вiстовтас.

5. Горнитны лыдффмтор jывсыс: а) Кодjас лөсöдöдны öтувjа олöм?—Гöд да шöр кресгана лөсöдöдны öтувjа олöм. б) Кодi торкö öтувjа олöм лөсöдöм?—Öтувjа олöм лөсöдöм торкö кулак, в) Мыj колö вöчны кулакöс?—Кулакöс колö бырöдны öтувjа овмöс пыр.

ГiЖНЫ

1. Торjа шыпасjасыс течöм кывjассö вочасөн гiжавны тетрафjасö.

2. Велöдны э шыпассö гiжны торjөн, öтноссо, воjдöр öниjа ног, сесса латiн-ног—z.

3. Гiжавны тетрафjасö, торjа шыпасjасыс течöм да лыдффöм бöрын, медса тöдчана инjассö „Лөсöдам öтувjа олöм“ вiстовтасыс (таjö ужсö колö вöчны вочасөн: велöдыс жуалöм вылö вочакывсö, главнöй мыслсö—течны торjа шыпасjасыс, лыдффыны да гiжны тетрафjасö; сы бöрын мöд жуалöм—вочакыв, течöм-лыдффöм, гижöм, с. в.).

4. Гiжны тетрафjасö лозунг: Öтувjа овмöс течiгөн уэчы оз поз.—öшöдны лозунгсö лiкпунктын, сiктсöветын, колхоз правленöдн, вöрбаракын, лыдффысам керкаын.

АРТАВНЫ

1. Артавны „Отсöгторjын“ сетöм задачajас (66 лб.), воjдöр щöтки вылын, сесса вöчасөн гiжавны тетрафjасö, правiлöjас серти, таэ:

$$25 + 15 + 50 = 90:$$

$$15 + 10 = 25,$$

$$90 - 25 = 65, \text{ с. в.}$$

2. Велöдöмсö помавны дата гижöмөн (римскöй лыдпасөн) да ним-овjас гижöмөн.

ВЕЛÖДЫГЛЫ НIГАJАС

1. Сijö-жö, мыj вöли инöдма 28-öд лун кежлö.

2. „Отсöгторjыс“ 65, 66 лб.

31-öđ ЛУН.

КЫҢИ БУРМО ВӨРЛЕҢЫСЈАСЛӨН УЖАЛАН-ОЛАН НОГЈАСЫС (УСЛӨВИӨЈАСЫС)—1 час

1. Төждыелісны-ө капиталистјас (код былө вжавлісны сар дырїи комї ужалыс јөз) да сар правітелство вөрлеҢыс робочөјјаслыс оланногјассө бурмөдөм понда.

2. КыҢи партија да правітелство төждыедны бурмөдны вөрлеҢысјаслыс оланногјассө:

- а) вөрын ғырыс керкајас. пывсанјас стрөітөм;
- б) өтувја сојом-јуөм лөсөдөм (столөвојјас стрөітөм);
- в) торја лыффысанінјас велөдчанінјас лөсөдөм;
- г) кыҢга газетјас суҗодөм;
- д) кїно, радио, спектаклјас вөрын сувтөдөм;
- е) неграмотнојјассөс грамотаө велөдөм;
- ж) полїткружокјас, техкружокјас, производственнөј совешщаньөјас пыр партија полїткөкөд, уж нуөлан—бурмөдан ногјаскөд төдмасөм;
- з) профсојуз-пыр, парт-комсомол организацијас-пыр, выфвиженнө пыр государствөднө вескөдлан ужө кыкөд.
- к) вөсөмыс, дојмөмыс стракујтөм, курортјас былө бурдөдчыны мүдөдөм, с. в...

КЫҢИ ЈИТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛӨМКӨД, УЖКӨД

1. Кушөм вөркеркајасын овлінныд ті војдөр (кодї вөчліс керкасө)?
2. Вовҗины-ө војдөр пывсанјас, столөвојјас вөрын (кыҢи вөлі лөд пусыны-керны)?
3. Кушөм оласногјас өні тіјан вөручастокын:
  - а) ем-абу керка, пывсан?
  - б) КыҢи лөсөдөма сојом-јуөм (ем-ө столөвој, кыҢи ужалө, кыҢи ноҗө бурмөдны сојом јуөмсө, столөвојчыс ужсө)?
  - в) Ем ө лыффысанін, тырмымон-ө воөны газет-нигајас?
  - г) КыҢи ужалөны радио, кїно, кыҢи колө бурмөдны налыс ужсө?
  - д) Кымын полїткружок, техкружок лөсөдөма участокын, кыҢи колө кыпөдны налыс ужсө да унжык војтырөс кыскыны кружокјаса?
  - е) Кымын ужалысөс таво былө лөі сетөма партиад, комсомолдө?
  - ж) Кушөм ужјас нүдөдө профсојуз, шөкыда ө овлөны производственнөј совешщаньөјас, кыҢи бурмөдөны најө ужалөмсө, олөмсө.
  - з) Кымын морт тіјан участокыс лөчїтчїс таво курорт вылын?

ЛЫФФЫНЫ—2 час.

1. Прөкерїтны важ велөдөмсө:
  - а) лыффыны „Лөсөдам өтувја олөм“ вїстовтас;
  - б) лыффыны тетрадјасыс воҗа лунас гїжөм главчөј мыслјассө вїстовтасыслыс;
  - в) лыффыны стенјасыс воҗа лунјасө гїжөм лозунгјас.
2. Төдмөдны т шыпасөдн, торја шыпасјасыс кывјас течөмөдн, шуам: бат, җат, тунї, телега, товта, М.та, утуг, өтк, с. в.
3. Срявїтны т шыпасөд т шыпаскөд, ортча кывјас лөсөдөмөдн, шуам шут—шутлавны, шатовт с—шутөвтїс, Катө (уавны, мыҗла гїжөсө ыҗыд буквасан), катө, Мїтө да Петө лөктөны талан, с. в..
4. Лыффыны да сөрнї нуөдөмөдн төдмөдны „Коммунист партија“ вїстовтасыс методчана инјассө:

- а) коммунист партіја тѡждысѡ гѡль жѡз понда;
  - б) сїѡ нуѡдѡ мїжанѡс бур олѡмлан;
  - в) партїякѡд дорам вѡль олѡм.
5. Лыѡфыны „Талаѡд!“ кывбур.

ГІЖНЫ

1. Торја шыпасјасыс тѡчѡм кывјассѡ, сорнїкуѡјассѡ вочасѡн гїжавны тетрадјасѡ.

2. Торјѡн, ѡтнасѡ, гїжчы т шыпассѡ, вѡјдѡр ѡнїја ног, сѡсѡ латїн ног—т.

3. Гїжны лозунг: „Партїякѡд дорам вѡль олѡм.“ Ѳтї лозунг ѡшѡдны лїк-пунк стенѡ, мукѡдсѡ—сїктсѡветѡ, лыѡфысан керкаын, колхоз правленьѡын, вѡр баракаын, гортаныс.

АРТАВНЫ

1. Тѡдмѡдны куїм паса лыѡјасѡн, вѡјдѡр щѡткї вѡль пуктѡмѡн, сѡсѡ тетрадјасѡ гїжмѡн. (Лыѡпасјассѡ инѡма „Ѳтсѡгторјын“, 68 лѡ.).

2. Велѡдѡмсѡ помавны дата пуктѡмѡн (рїмскѡј пасѡн) да нїм-ѡв гїжмѡн

ВЕЛѡДЫГЛЫ НІГАЈАС

1. Сїѡ-жѡ, мыј вѡлі инѡма 28-ѡд лун кежлѡ.

2. „Ѳтсѡгторјыс“ 67, 68 лѡ..

32-ѡд ЛУН

СТАЛЫНЛѡН КВАЈТ УСЛОВІѡ

I. УЖАЛАН ВЫН БОГТѡМ ДА УЖ МЕХАНІЗІРУЈТѡМ—1 час

1. Мыјла ѡнїја кадѡ оз поѡ ужавны важ моз, шуам, кызї промышленнѡј прїятїѡјас (фабрік-завѡдјас, шахтајас, вѡрлезан уж, с. в.) ужавлісны во-мѡд саян.

2. Мыј сїѡ вѡль условїѡјасыс ужас, кымын сѡщѡм вѡль условїѡдыс.

3. Кызї вежсїс условїѡдыс ужалыс вын (робѡдїјасѡс) бѡстмын:

а) мыјла вѡјдѡр робѡдїјасыѡ асныс вѡсны вѡлі фабрік-завѡдјасѡд, вѡр-лезан уж вылад, (мыј саян волі сѡщѡм самотокыс);

б) мыјла ѡнї бырї промышленнѡј прїятїѡјасѡ робѡдїјаслѡн самотѡ-кѡн локтѡмыс (кызї вежсїс олѡмыс сїктын крѡстїанїнлѡн);

в) кызї колѡ бѡстны ужалан вынтѡ (робѡдїјастѡ) промышленнѡј прїятїѡјаслы ѡнїја кадѡ (колхозјаскѡд, колхознїкјаскѡд, ѡтка олыс крѡстїанакѡд договорјас).

4. Мыјла ѡнїја кадѡ сѡкыѡжык ужјассѡ промышленноотын (вѡрлезан, їз-шом перјан, кѡрт перјан-вѡчан ужјас вылын, с. в.) тїк колѡ механїзїрујтны—вужѡдны машина-тїхнїка вѡлѡ (мыјла ѡнїја кадѡ оз поѡ колычныны важ моз—морт—вѡв вын ужѡн).

Вывѡд. Сїѡ-ко, кызї колѡ бѡстны ужалан вынтѡ ѡнїја вѡль ѡстановкаын (организованнѡја, колхозјаскѡд, колхознїкјаскѡд, ѡтка олыс крѡстїанакѡд дого-ворјас вѡчѡмѡн; сѡкыѡжык ужјассѡ колѡ механїзїрујтны).

КЫЗІ ЛІТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛѡМКѡД, УЖКѡД

1. Мыјла вѡјдѡр ксмі ужалыс крѡстїанїн корелїс ужсѡ бѡкыс, ветлывлїс за-вѡдјасѡ, пес плїтны, кер лѡчы?

2. Кызі вежсіс комі крестаналдн олмыс днїа војасд, мыла днї оз мун сїд самотокдн нажетка корены?

3. Кызі днї комі ужялыс јдз. колхозныкјас, дтка олысјас лдбддчдны уж нубдыс организацијаскдд (вдрлежыс организацијаскдд, стрїтчан уж нубдысјаскдд, с. в.)?

4. Кызі да мыла механїзујтчд вдрлежан уж?

ЛЫФФЫНЫ — 2 час

1. Прдверїтны важ велдддмсд:

а) лыффыны „Коммунист партија“;

б) лыффыны тетрадјасыс војца лунас гїждм медтддчана їнјассд вїгтовтассыс;

в) лыффыны стенјасд дшлдм лозунгјас;

г) жуасны: мыјдн торјалд т шыпасыс т шыпасыс шудм сертыс, гїждм сертыс.

2. Тддмддны т шыпасдн, торја шыпасјасыс лдбдддм кывјас вылын, шуам: кыз, сдз, соз, в.з, муз, кдза, војд, вїздд, зїр, зор, здр, адз с. в.

3. Лыффыны „Адз ру пыр рытын сор“ кывбур. Лыффыны колд велддны не шыпасјас лїбд їтддјас торјдн, а дтпырјд зон кывјдн (медым велалдны дтпырјд бостны сїнмас зон кыв).

4. Лыфддм бдрас сорнїтны:

а) Кушдм олдм тыдалд воын. (Воын тыдалд выл олдм).

б) Кушом сенї јдыс (Јдыс сенї ставыс мезмом, ставыс пдт)

в) Кушдм олдм понда мї вермасам. (Мї вермасам выл олдм понда).

ГІЖНЫ

1. Торја шыпасјасыс течдм кывјассд гїжны тетрадјасд (вочасдн, бнд кыв течдм, лыфддм бдрын).

2. Велддны торјдн гїжны т шыпассд војддр днїа ног, сы бдрын латїн ног—з.

3. Гїжны вочасдн, торја шыпасјасыс лдбдддм да лыфддм бдрын, велддныс жуасдмјас вылд вочакывјассд- кывбурислыс медча тддчана шуомјассд (главнїд мыслјассд).

4. Гїжны лозунг: Мї вермасам выл олдм понда. (Лозунгыскдд вдчны сїзїжд, кызї їнддма војца лунјасас).

АРТАВНЫ

1. Пуктавны шдткї вылд да гїжавны тетрадјасд куїм паса лыдјас („Отсдгторјын“, 69, 70 лб).

2. Велдддмсд помавны дата гїждмдн да кырымалдмдн (нїм-овјас гїждмдн).

ВЕЛДДЫГЛЫ НЫГАЈАС

1. Сталин „Выл обстановка—выл могјас овмдс течдмын“.

2. Областувса, рајонувса, стенгазетјас.

3. І. В. Жеребцов „Отсдгтор“ 69, 70 лб.

4. „Велддчам ставным“.

5. Анцыферов „Математїка“.

33-дд ЛУН

СТАЛЫНЛӨН КВАЈТ УСЛОВИЈӨ

II. РОБОЧӨЛЖАСЛЫ УЖДОН МЫНТӨМ, ОЛАННОГЈАС ВОҶӨ БУРМӨ- ДӨМ—1 час

1. Мыј понда робочөјјаслөн вөлі предпріјатіјөыс предпріјатіјөд ветлөмыс. мыј саян вөлі ужа. ан вьнлөн текучесть,—мыј сід лөд уравніловкаыс.

2. Мыјла сз псч өтсда, өтмөдө мынтыны ужалан догсө ужсө бура тө-
дыс да бура вөчыс рсочөјјаслы-і, ыль пырыс, кокнідік, сөд уж вөчыс робо-
чөјлы-і.

3. Мыј шулісны Керл Маркс да Ленин социализм дырјі уждон сетөм
јылыс.

4. Мыјла колө робсчөјјаслы уждон мынтөмсө лөсөдны уж серті, ужсө
тлөдөм-күжөм серті (кваліфикаціја серті), мыј сіјө лөд преміално-прогресвівнөј
чделшцінаыс.

б. Мыјла да кызі колө воҶө бурмөдны ужалысјаслыс оланногјассө (олан-
інјас, сојөм-јүдм. с. в).

Вывод. Сіқкө, кызі колө лөсөдны робочөјјаслы уждон мынтөмтө өніја
выл обстановканын, (уждон мынтөмдөн колө бьрөдны уравніловка. быд ужыс
өтмөз мынтысом; колө вужны прогресвівнөј-преміалној чделшціна выло; өтщөщ
колө воҶө бурмөдны ужалысјаслыс ужалан олан условіјөјассө—оланінјас, сојөм-
јүдм, с. в.).

КЫЗІ ЈІТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛӨМКӨд, УЖКӨд

1. Кызі вөлі војдөр мынтөсны ужыс міјан предпріјатіјөјасын (фабрік-завод-
јасын, ворлеҶан, стрөітчан ужын, с. в.)?

2. Кызі мынтөны ужыс өні?

3. Колян во алы таво буржыка, спорөжык мунө ужыс?

4. Кущөма да кызі бурмісны ужалан олан условіјөјас вөрлеҶан ужын, за-
водјасын, стрөітчан ужын; кызі колө воҶө бурмөдны ужалысјаслыс олан ус-
ловіјөјассө — оланінјас, сојөм-јүдм, јүгдөдчан-велөдчан уж, с. в.?

ЛЫҶҶЫҶЫ—2 час

1. Прөверітны важ велөдөмсө:

а) лыҶҶыны „АҶҶа ру пыр,“ кывбур—велөдны лыҶҶыны өтпырјө Ҷон кыв
өінмө бөстөмөн;

б) лыҶҶыны тетраҶјасыс воҶҶа лунас гіжөм главнөј мыслјассө кывбу-
рыслыс;

в) лыҶҶыны стенјасыс лозунгјас.

2. Төдөдны ж шыпасөн, торја шыпасјасыс течөм кывјас вылын, шуам.
уж, вуж, вож, көж, жек, кызжык, куҶжык, женыд, жаж, жоҶ, с. в.

3. Сорнөтны серпас јыҶыс, мыј петкөдлөма серпас вылас, мыј вөчө пызан
сајас сулалыс мортыс, гіжысыс; мыјла өтө морт пукалысјас костгыс кісө лептөма.

4. ЛыҶҶыны „Бөрјысөм“ вөстөвтас, јуасыны велөдчысјаслыс, кызі поҶө
бурмөдны кооператівлыс ужсө.

б. Вөчны выводјас:

а) бурмөдам уж кооператівјасын;

б) бөрјам сөлөмыс ужалыс јөзөс;

в) быд уж морт саян.

ГІЖНЫ

1. Торја шыпасјасыс течѳм кывјассѳ вочасѳн гїжавны тетрадјасѳ.
  2. Ж шыпассѳ гїжны торјѳн, ѳтнассѳ, војѳѳѳр ѳнїа ног, сы бѳрын латїм ног—з.
  3. Торја шыпасјасыс течѳм выводјассѳ (кооператїв ужтѳ бурмѳѳѳм јылыс) вочасѳн гїжавны тетрадјасѳ.
  4. Гїжны лозунї: Бурмѳѳѳам кооператївлыс ужсѳ. (Лозунгјаснас вѳчныс сїѳї-жѳ. кыѳї инѳѳма вѳлї воѳѳа лунјасас).
- ПРАКТИКА. Лозунгсѳ нубѳны олѳмѳ быдлунја уѳын.

АРТАВНЫ

1. Велѳѳны пуктавны щѳткї вылын да гїжавны тетрадјасѳ кујїм паса лыдјас, щѳрас медым вѳлї ноль, (Вїѳѳѳѳѳ „Отсѳѳторјыс“ 71 лѳ.).

ВЕЛѳѳЫГЛЫ НІГАЈАС

1. Сїѳї-жѳ, кодѳс инѳѳма 32-ѳ лун кезлѳ.
2. „Отсѳѳторјыс“ 70, 71 лѳ.

34-ѳѳ ЛУН

СТАЛІНЛѳН КВАЈТ УСЛОВІѳ

III. УЖ ОРГАНИЗУТѳМ

1. Кыѳї колѳ сувтѳѳѳны ужсѳ предпїратїјѳјас вылын, медым тѳлысыс-тѳ-лысѳ, луныс-лунѳ кыптїс ужлѳн производїтелност, медым бурмїс продукціја-лѳн качествос—мыј сїјѳ лоѳ обезлїчкаыс (ужыс кывкуттѳм).
2. Мыј понда лої мїјан предпїратїјѳјас вѳлын обезлїчкаыс, кыѳї колѳ сї-јѳс бырѳѳѳны.
3. Кыѳї колѳ организутны (сувтѳѳѳны) предпїратїјѳјас вылын ужалан вынсѳ. ВЫВОѳ. Сїѳкѳ, кыѳї колѳ сувтѳѳѳны ужтѳ ѳнїа выл ѳбстановканын (колѳ бырѳѳѳны обезлїчка, бура организутны ужсѳ, кужны правїлнѳ сувтѳѳѳны ужалан вын).

КЫѳИ ЛІТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛѳМКѳѳ, УЖКѳѳ

1. Кыѳї пѳртѳѳ олѳмѳ Сталїн јортлѳн тајѳ инѳѳѳыс Комї областувса предпїратїјѳјасын, тїјан заводын, вѳручастокын, совхозын, колхозын, коопера-тївын, стрѳѳтчан уѳын, с. в.:

а) бырѳѳѳѳма-ѳ уж вѳѳѳмыс, качествос, машїнајасыс, струментыс, кывкуттѳм (обезлїчка)?

б) лѳчкї-ѳ сувтѳѳѳѳма ужсѳ, лѳсѳѳѳѳма-ѳ пїрадѳк?

в) правїлнѳ-ѳ сувтѳѳѳѳма ужалан вынсѳ (робѳѳѳјјас), арталѳма-ѳ, кодї мыј саммѳ, кодї кытѳѳ тујѳ?

г) кыптѳ-ѳ ужыслѳн производїтелностыс, бурмѳ-ѳ продукціјалѳн качествос?

д) мыј колѳ вѳчныс, медым нѳшта вылѳжык кыпѳѳѳны ужлыс производїтелностсѳ, продукціјалыс качествосѳ?

ЛЫѳѳЫНЫ—2 час

Проверїтны важ велѳѳѳѳсѳ:

а) лыѳѳыны „Бѳрјысѳм“ вїстѳвтас;

б) лыѳѳыны тетрадјасыс воѳѳа лунга гїждѳм выводјас (кооператїв бурмѳѳѳѳм јылыс);

в) лыффыны стенјасыг лозунгјас.

2. Төдмөдны щ шыпасоң, торја шыпасјасыг течөм кывјас вылын, шуам: дощ, вуш, кыш, ніщ, куш, щак, щын, щаж, щөг, с. в.

3. Горнітны 28-өд листбокса картина јылыг (мыј рісујтөма серпас вылас, мыј тајө ташөмыс, с. в.).

4. Лыффыны „Тырмас щыг-нісө-пөт овны“ вистовтас да сорнітны сы јылыг:

а) Кызі гол да шөр крестана вермасны бурмөдны ассыныс овмөснысө?—(Велөдчысјас висталасны, велөдыг нуөдөмөң-индалөмөң: Гол да шөр крестана вермасны бурмөдны ассыныс овмөснысө сомын отунтчөмон).

б) Кушөм олөм щөктіс лөсөдны Ленин?—Ленин щөктіс лөсөдны өтувја олөм.

ГИЖНЫ

1. Торја шыпасјасыг течөм кывјасө гижавны тетрафјасө.

2. Торјөн гижны щ шыпасө, војдөр өніја ног, сесса латін ног—Е.

3. Торја шыпасјасыг течөм бөрын да лыфөм бөрын, вочасөң гижавны тетрафјасө, велөдыг јуасөмјас вылө велөдчысјаслыг вочакывјасө (главној мыслјасө да выводјасө вистовтасыслыг).

4. Гижны лозунг: Ленин щөктіс лөсөдны өтувја олөм (лозунгыскөд вөчны сізі-жө, кызі индөма воңа лунјасас).

АРТАВНЫ

1. Артавны щөтки вылын, сесса гижавны тетрафјасө, правілјас серті, „Отсөгторјын“ индөм задачас (72 лб).

2. Ужсө помавны нім-овјас гижөмөң (кырымасөмөң) да дата пунктөмөң.

ВЕЛӨДЫГЛЫ НЫГАЈАС

1. Сізі-жө, кодөс индөма 32 өд лун кешлө.

2. „Отсөгторјыг“ 71,72 лб.

35-өд ЛУН

СТАЛЫНЛӨН КВАЈТ УСЛОВІӨ

IV. ПРОМЫШЛЕННОСТӨ ТЕХНИК-ИНЖЕНЕРЈАСӨС ЛӨСӨДӨМ—1 час

1. Мыјла өніја кадө ез ло тырмымөң воңа техник-инженер кадрјас (кызі жыпаліс да павкаліс промышленност).

2. Мыјла выл техничөскөј-инженернөј интеллігенціјатө колө лөсөдны асланым јөзыг, робочөј класс пыщкыг.

3. Коні да кызі колө лөсөдны робочөј классы ассыг инженерно-техничөскөј интеллігенціјасө, уж нуөдысјасө.

Вывод. Сізкө, мыј колө вөчны өніја выл обстановканын техничөскөј-инженернөј кадрјас лөсөдөм понда (Совет Сојузса робочөј класлы колө лөсөдны аслыс производственно-техничөскөј интеллігенціја).

КЫЗІ ЈІТНЫ МЕСТАВЫВСА ӨЛӨМКӨд, УЖКӨд

1. Колөны ө вөлі војдөр, шуам, вөрлеңан уңын инженерјас, техникјас (кор став ужыс вөлі морт да вөв вын вылын, кор ез вөв некушөм механизација)?

2. Көні да мыјла көмі ужалыг јөз гөтөвігөңы ассыныс производственно-техничөскөј интеллігенціјасө (робочөјјасөс, колхозникјасөс, вөрлеңысјасөс вузјасө, те хникумјасө командірујтөм; суежык, вежеражык робочөјјасөс производство вылө тујдөм, высвігајтөм, с. в.).

ЛЫДЫНЫ—2 час

1. Проверітны важ велддмсб:

а) „Тырмас шыг-н'сб-пѳт овны“ вѳстовтас лыддыны;

б) лыддыны тетрадјасыс воѳза лунса гѳжѳм медтѳдчана инјассѳ, вывѳдјас;

в) лыддыны стѳнјасыс лозунгјас.

2. Тѳдмѳдны ф шыпасѳн, торја шыпасјасыс течѳм кывјас вылын, шуам: телеграф, параграф, телефон, канѳфол, фанѳра, фабрѳка (вѳставны, мыј лѳдны тајѳ кывјасыс; вѳставны шѳщ, тајѳ-пѳ рѳч кывјас, комѳ кывјад-пѳ ташѳм шыс абу; велѳдны правѳльнѳ шуны ф шысѳ.)

3. Лыддыны „Стрѳітам выл фабрѳкајас“ вѳстовтас, сорнѳтны лыдѳѳм-тор јывсыс:

а) Вѳліны-ѳ сар дырјѳ мѳжан фабрѳкајас, заводјас?

б) Мыјла ез вовлыны?

в) Кызѳ поѳѳ бурмѳдны комѳ ужалыс јѳзлыс олѳмсѳ?

г) Велѳдчысјас агныс медным вѳчасны вывѳд: комѳ ужалыс јѳзлыс олѳмсѳ поѳѳ бурмѳдны фабрѳк-завѳдјас стрѳітѳмѳн, совхозјас, колхозјас течѳмѳн.

ГІЖНЫ.

1. Торја шыпасјасыс течѳм кывјассѳ вѳчасѳн гѳжавны тетрадјасѳ.

2. Торјѳн гѳжны ф шыпассѳ, бѳрас лѳтын ногѳн—f.

3. Вѳстовтас јывсыс велѳдыс јуасѳмјас вылѳ медтѳдчана торјассѳ да вывѳдјассѳ вѳсталѳм бѳрын, торја шыпасјасыс најѳс течѳм да лыдѳѳм бѳрын' гѳжны вѳчасѳн тетрадјасѳ.

4. Гѳжны кнѳга вывѳсыс гѳжан шыпасјасѳн печатајтѳм сорнѳкуѳасѳ: Фабрѳк-завѳдјас стрѳітѳмѳн пѳдтам кулакјасѳс.

АРТАВНЫ

1. Артавны шѳткѳ вылын, сѳсса гѳжавны тетрадјасѳ, правѳлѳјас сѳртѳ, „Математѳкаын“ инѳм задаѳајас, 19-20 лѳ.—„Мѳвпалѳмѳн да шѳткѳѳн сѳдталѳм“.

2. Ужсѳ помавны кырымалѳмѳн да дата гѳжѳмѳн.

ВЕЛѳДЫГЛЫ НѳГАЈАС

1. Сѳјѳ-жѳ, мыј инѳма 32-ѳѳ лун кежлѳ.

2. Анѳцѳферѳв „Математѳка“, 19,20 лѳ.

36-ѳѳ ЛУН

СТАЛЫНЛѳН КВАЈТ УСЛОВѳЈѳ

V. ВАЖ ПРОИЗВОДСТВЕННО-ТЕХНѳЧЕСКѳЈ ИНТЕЛѳЛЫГЕНЦѳЈА БЕРГѳѳЧѳ СОЦѳАЛИЗМ СТРѳІТАН УЖЛАЊ.—1 час

1. Кушѳѳм классыс мѳжан вѳлѳ важ производственно-технѳческѳј интелѳлгенцѳјаыѳ (технѳкјас, инженерјас).

2. Кызѳ најѳ вѳѳѳдѳсны сѳвет власт вылад да соѳцѳализм стрѳітан уж вылад во-мѳѳ сѳјын.

3. Кушѳѳм вредѳтельскѳј организѳцѳјајас пазѳѳѳма вѳлѳ колѳн војасѳ (Шахтѳнскѳј ѳѳлѳ, „Прѳмпартѳја“).

4. Кызѳ да мыјла важ технѳческѳј интелѳлгенцѳја понѳѳс кутѳѳсны робѳчѳј класскѳѳѳ ѳтвылыс соѳцѳализм стрѳітан ужѳ.

5. Кызѳ колѳ относѳтчыны ѳнѳја выл ѳбстанѳвкаын важ производственно-технѳческѳј интелѳлгенцѳја берѳѳѳ (ѳмелжыка кыскыны најѳс уж вылѳ, јѳнжыка тѳжѳѳсны налыс ужалан-ѳлан условѳјејассѳ бурмѳѳѳм понѳѳа).

КЫҢИ ЛІТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛОМКӨД, УЖКӨД

1. Вөвлны-ө Коми областын, тїжан предпрїятїїдын, заводуын, фабрїкны, вөрпромхозын, вөр участкаын, тракторнөї базаын, стрөйтчан ужын, совхозын колхозын, с. в. вредїтелствојас важ технїческой интелїгенцїјасан; кыҗи да кодї петкөдіс ерд ыльө вредїтелјассө?

2. Кыҗи бергөдісны ужсө тїжан предпрїятїїдын важ инженерјас, технїкјас, с. в. тајө бөрја кык вонас (вөвлны-ез вредїтелствојас, кодсан)?

3. Кыҗи бурмөдөма ужалан-олан условїїдјассө технїкјаслыс, инженерјаслыс —спеціалїстјаслыс тїжан предпрїятїїдын, кыҗи поҗө воҗө бурмөдны?

ЛЫҒҒЫНЫ—2 час

1. Проверїтны важ велөдөмсө;

а) лыҒҒыны „Стрөїтам ыль фабрїкајас“ вїстовтас;

б) лыҒҒыны воҗаа луннас гїжөм медтөдчана инјас да ыыводјас вїстовтассыс;

в) төдмөдны, быдөн-ө правїльнө шуөны ф шысө, нөшта велөдны сїјөс лыҒҒыны (кор велөдыс шуө ф шысө, велөдчысјаслы колө вїҗөдны сылы вом ылас).

2. Төдмөдны ц шыпасөн, торја шыпасјасыс вөчөм кывјас ылын, шуам; индустрїализация, электрофїкацїя, революцїя, констїтуцїя, социализм (вїс-тавны, мыј лөдны тајө кывјасыс; вїс-тавны щөщ, тащөм шыыс-пө коми кыв-јад абу-жө; тащөм шыпасыс-пө гїжөб роч кывјасын, интернацїоналнөї кывјасын-да).

3. ЛыҒҒыны „Електрөфїкацїя“ вїстовтас,—торјөн велөдны шуны ц шысө (велөдыс шуїгас медым вїҗөдөны сылы вом ылас; вїс-тавны, шуөб-пө пїн-пырыд).

4. Сорнїтны вїстовтас јывсыс.

ГІЖНЫ

1. Торја шыпасјасыс течөм кывјассө гїжавны вочасөн тетрафјасө.

2. Торјөн велөдны гїжны ц шыпассө, бөрас щөщ латїн ногөн — с.

3. Гїжны лозунг: Социализмыд—сїјө кооперацїя да электрофїкацїя.

АРТАВНЫ

1. Велөдны артавны щөткї ылын урјас да шајтјас, бөрвылас гїжавны лнд-насјассө тетрафјасө правїлөјас сертї („Математїка“ 24 25 лб. Сөм лыдјас содталөм).*

2. Ужсө помавны кырымалөмөн да дата пунктөмөн.

ВЕЛӨДЫГЛЫ НЫГАЈАС

Сїјө-жө, мыј вөлі индөма 32-өд лун кежлө.

37-өд ЛУН

СТАЛЫНЛӨН КВАЈТ УСЛОВІӨ

VI. ПРЕДПРІЯТІЈЕЈАСӨС, ХОҖАЈСТВЕННӨЈ ОРГАНИЗАЦІЈАЈАСӨС КО ЛӨ ҖИК СУВТӨДНЫ ХОЗРАСЧОТ ВЫЛӨ—1 час

1. Кушөм накопленнө ыльө (сөм ыльө) мї өнөҗ нубөлім тажолөї промыш-ленност паскөдан, кыпөдан ужтө.

2. Мыјла капїталїст государствојас ез сетны мїжанлы кредїтјас тажолөї промышленност кыпөдан-паскөдан уж ыльө (индустрїализация уж ыльө).

3. Тырмыһон-о лоо миҕан логкбј индустријалон, бјутжетлон да виҕму овмөс-лон накопленнө тажолбј промышленност воҕо кыпбдөм, паскбдөм вылө.

4. Мыј колө вөчны хөҗајственнөј организаціјаслы предпріјатіјөссө воҕо паскбдөм, кыпбдөм могыс.

(Тажолбј промышленностлы колө аслыс чөжны накопленнөсб. Сымогыс колб: бырбдны безхөҗајственност, мобілізујтны пыщкөсса ресурсјас, нубдны хозрасчот, чінтыны асдон, рөскөдјас).

КЫҢИ ЈИТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛӨМКӨД, УЖКӨД

1. Вужбдөма-ө хозрасчот вылө Комі областувса промышленност: ворле-зан организаціјас, заводјас, стрөйтчан организаціјас, с. в?

2. Кыҗи муно тіјан предпріјатіјөын, заводуын, вөрпромхозын, вөручастөкыи, совхозын, бригадајасын, с. в. хозрасчот вылө вужбмыс?

а) кыҗи муно безхөҗајственнөст бырбдөм:

б) пыщкөсса ресурсјас мобілізујтөм?

в) кыҗи муно асдон чінтөм, рөскөдјас чінтөм:

г) кыҗи колб отсавны тајө ужсө нубдны став робөчбјјаслы, ужалыс јөзлы (производственнөј совещаннөјас пыр, быдлуија ужын: ударничествоөн, орд-јысөмдн ужлыс производительност кыпбдөм, продукціјалыс качество бурмөдөс с. в.).

ЛЫҘҘЫНЫ—2 час

1) Проверітны важ велөдөмсө:

а) лыҘҘыны „Электрофікаціја“ вистовтас;

б) төдмавы, кужбны-ө шуны ц шысө,—ношта велөдны.

2) Төдмөдны х шыпасөн, торја шыпасјасыс течөм кывјас вылын, шуам: колхоз, совхоз, техника, механизација, с. в.

3. Велөдны правільнө шуны х шысө. Виставны велөдчысјаслы, тащбм шыс-пө комі кывјад абу, тајө шыпасыс-пө гөжөб сөмын рөч кывјасын, интерна-ціонал кывјасын-да.

4. ЛыҘҘыны „Совхоз да колхоз вунөдны оз поз“ вистовтас.

5. ЛыҘҘөм бөрас сорнітны лыҘҘөмтор јывеыс:

а) Көні миҕан Комі областын ем племеннөј скөтвөізан совхоз (Казлук).

б) Квщөм пөрдөдаа мөсјас лыҘҘысөдны миҕан медга бурөн (вымскөј скөт).

в) Көні Комі обл. лөсбдөма шабдөи вөфітан совхозјас (Прілузскөј рајонын, Мутніцаын, Спасспорубын), с. в.

ГИЖНЫ

1. Торја шыпасјасыс течөм кывјассө вөчасөн гөжавны тетрајасө.

2. Велөдны х шыпассө гөжны торјөң, өтнассө,—виставны, лаҗин ногөн-пө гөжөб таҗи-жб.

3. Гөжны ныга вылыс тетрајасө 31-өд лытбокыс өностраннөј кывјассө: фабрика, фронт, телеграф, с. в., гөжигас виставны, мыј сіјө лоө сөщөм кывјыс.

4. Јуавны велөдчысјаслыс, кущөм кывјас век гөжөдны ыжыд шыпассан, сөсса виставны, государствојаслөң-пө німјасыс век-жө гөжөдны ыжыд шыпассан,— шуам (вөҗөдбј ныга вылад):

Франціја,

Швеціја,

Швецаріја,

Сөвет Сојуз, с. в.

АРТАВНЫ

1. Артавны щоткі вылын, сеова вочасѳн гѳжавны тетрадѳассѳ, правѳлѳјас сертѳ:

- а) Кымын мѳс тѳјан колхозын (совхозын) таво?
- б) Кымын мѳс вѳлі колан во?
- в) Кымын мѳс codic—(шуам, таво-65 мѳс, колан во вѳлі 31 мѳс, гѳжны колѳ таѳі: 65—31-34. ●
- д) Кымын гектар му кѳзѳс колхоз таво, кымынѳс колан во; кымын гектар codic?
- е) Кымын codic турун пуктѳс колхоз таво; кымынѳс колан во; кымын codic codic таво; с. в.

ВЕЛѳДЫГЛЫ НѳГАЈАС

1. Сѳјѳ-жѳ, codic indѳма 32-ѳд лун кежлѳ.
2. „Велѳдчам ставым“ 31 ѳб.

38-ѳд ЛУН

КОМѳ ОБЛАСТУВСА 12-ѳд ПАРТКОНФЕРЕНЦѳЈАЛѳН ШУѳМЈАС (ИТОГЈАС)—1 час

1. ВКП (б) Крајком доклад куѳа.
2. ОК да ОКК отчет докладјас куѳа.

КЫРѳ ЈѳТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛѳМКѳд, УЖКѳд

Јѳтны меставывса уж нуѳѳѳмкѳд.

ЛЫѳѳЫНЫ—2 час

1. Лыѳѳыны „Вѳт вѳса план“ вѳтовтас (33 ѳб).
2. Инѳыны вѳтовтассыс главнѳј мѳвпјассѳ (основнѳј мыслѳс), вѳчны вывод.
3. Петкѳдлыны карта вылын, кытчѳ шуѳма вѳчны фабрѳк-заводјас Комѳ областын.

ГѳЖНЫ

1. Гѳжны дорвыв став шыласјассѳ.
2. Гѳжны дорвыв став шыласјассѳ латѳн ног.

АРТАВНЫ

1. Артавны, кымын фабрѳк-завод шуѳма вѳчны Комѳ обл. вѳтвѳса план сертѳ.

2. Велѳдны, щѳткі вылын пукталѳмѳн, вочасѳн тетрадѳассѳ правѳлѳјас сертѳ гѳжѳмѳн, чѳнтавны шѳјтјас да урјас.

ВЕЛѳДЫГЛЫ НѳГАЈАС

1. „Комѳ областувса 12-ѳд партконференцѳјалѳн шуѳмјас (итогјас)“.
2. „Математѳка“, 26, 27 ѳб.—„Чѳнталѳм“
3. „Велѳдчам ставным“, 33 ѳб.

39-öd ЛУН

КОМІ ОБЛАСТУВСА 12-öd ПАРТКОНФЕРЕНЦИЈАЛӨН ШУӨМЈАС (ИТОГЈАС) — 1 час

1. Потребкооперація доклад куға.
2. Төвса вөрлезан уж жылыс доклад.

КЫҒИ ЈИТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛӨМКӨд, УЖКӨд

Јитны меставывса уж нуөдөмкөд.

ЛЫҒҒЫНЫ—2 час

1. ЛыҒғыны „Комі областувса вівоса план. Вөрлезөм“.
2. Индыны вівотвассыс главнөј мөвпјассө.
3. Вөчны вывод.
4. ЛыҒғыны „Бырөдам пемыдлун“ газетыс, кығи мунө вөрлезан уж.
5. Женифика віватны лыҒғөмтор јывсыс (пересказ).
6. Вөчны выводјас (кығи позө кыпөдны ужсө).

ГИЖНЫ

1. Гижны тетрајасө (вөчасөн) основнөј мөвпјассө, выводјассө (өғылы колө гижны доска вылө, мукөдыс мед гижөны доска вывгыс). Гижигас колө вівөдны, медым сорыкуға бөрын пуктасны чут, чут бөрын гижасны ыжыд шыпасан.

АРТАВНЫ

1. Пуктыны щөткі вылын 10 мильон (индыны, кымынөд сутуга вылө колө сјјсөс пуктыны).
2. Велөдны пуктавыны щөткі вылын да гижны тетрајасө нөл паса лыҒјас.

ВЕЛӨДЫГЛЫ ҢГАЈАС

1. „Комі областувса 12-öd партконференцијалөн шуөмјас (итөгјас).
2. „Математика“, 21, 22, 23 лб.
3. „Бырөдам пемыдлун“ газ.
4. „Велөдчам ставным“, 34 лб.

40-öd ЛУН

КОМІ ОБЛАСТУВСА 12-öd ПАРТКОНФЕРЕНЦИЈАЛӨН ИТОГЈАС:

1. Колхозјас стрөйтөм жылыс.
2. Скөтвөзөм паскөдөм жылыс.

КЫҒИ ЈИТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛӨМКӨд, УЖКӨд

Јитны меставывса (сиктса) ужкөд.

ЛЫҒҒЫНЫ—2 час

1. ЛыҒғыны: „Сөмын колхозјас пыр кыпалө крестана овмөс“ вівотвас („Велөдчам ставным“, 43, 44 лб.).

2. Горнітны вістовтас јывсыс, індыны главнōј мōвпјассō, вōчны вывод.
3. Женіфіка віставны вістовтассō (пересказ).
4. Лыџфыны „Бырōдам пемыдлун“ газетыс колхоз стрōитан уж јылыс статта (сорнітны, індыны главнōј торјассō, вōчны вывод, віставны женіфіка).

ГІЖНЫ

Главнōј мōвпјассō, выводјассō (женіфік сорнікуџасōн) вōчасōн гіжавны тетраџасō (ōтілы век колō гіжны доска вылын, мукōд велōдчысјаслы гіжны доска вывсыс).

АРТАВНЫ

1. Тōдмōдны велōдчысјасōс прōчентōн.
2. Артавны прōчент вылō задачајас („Математіка“, 97, 98 лб).

ВЕЛōДЫГЛЫ НІГАЈАС

1. „Областувса 12-ōд партконференціјалōн ітогјас“
2. „Математіка“, 97, 98 лб.
3. „Велōдчам ставным“, 43, 44 лб.
4. „Бырōдам пемыдлун“ газет.

41-ōд ЛУН

ВОЈВЫВ КРАЈУВСА 3-ōд ПАРТКОНФЕРЕНЦІЈАЛōН ІТОГЈАС

Крајком доклад куџа ітогјас.

КЫЗІ ЈІТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛōМКōд, УЖКōд

Јітны Комі областувса, щōш сіктса, заводса, колхозса, вōручастокса, с. в ужкōд.

ЛЫџФЫНЫ

1. Лыџфыны „Лōсōдам уна гырыс совхоз“ вістовтас.
2. Горнітны вістовтас јывсыс, індыны главнōј мōвпјассō (главнōј сорнікуџасō), вōчны вывод, віставны женіфіка.
3. Лыџфыны „Бырōдам пемыдлун“ газетыс совхозјас уж јылыс статта, сорнітны, індавы главнōј сорнікуџасō, вōчны вывод, женіфіка віставны.

ГІЖНЫ

Главнōј мōвпјассō, выводјассō (женіфік сорнікуџасōн) вочасōн гіжавны тетраџасō.

АРТАВНЫ

1. Велōдны пуктавыны щōткі вылō нōль паса лыџјас, гіжавны тетраџасō.
2. Артавыны задачајас прōчент вылō.

ВЕЛōДЫГЛЫ НІГАЈАС

1. „Војвыв Крајувса партконференціјалōн ітогјас“.
2. „Велōдчам ставным“, 43 лб.

3. „Бырддам пемыдлун“.
4. „Математика“, 98, 99 лб.

42-öd ЛУН

СТАВСОЈУЗСА 17-öd ПАРТКОНФЕРЕНЦИЈАЛÖН ИТОГЈАС.

Мöd вiтвoсa план жылыс.

КЫҖИ ЈИТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛОМКÖд, УЖКÖд

Јитны Крајувса да областувса конференцијас итогјаскöd.

ЛЫДҖЫНЫ

1. Лыдфыны „Комі област топыда јитчö СССР-кöd“ вiстoвтac, корсны глав-нöј сорныкузajассö (мövпјассö), вöчны вывод.
2. Индыны карта вылын, көни Печера, Ежва да Кама јитчасны ва туйöн.
3. Лыдфыны „Бырддам пемыдлуныс“ выль вiтвoсa план жылыс статта, сор-нитны сы јнлыс, индыны главнöј сорныкузajассö (мövпјассö) вöчны выводјас.

ГИЖНЫ

Главнöј сорныкузajассö, выводјассö (женiдик сорныкузajасöн) вочасöн ги-жавны тетрадјасö.

АРТАВНЫ

Артавны шöтки вылын, сесöа велöдны тетрадјасö гижöмөн содтавны кујим паса лыдјас, лыдпасјассö öти мöd улас гижöмөн, таҖи:

$$\begin{array}{r} + 386 \\ + 424 \\ \hline 810 \text{ с. в.} \end{array}$$

ВЕЛÖДЫГЛЫ НЫГАЈАС

1. „Ставсојузса 17-öd партконференцијалöн итогјас“.
2. „Велöдчам ставным“, 39 лб.
3. „Бырддам пемыдлун“ газ.
4. „Математика“ 29 лб—„Гижöмөн чингалöм“.

43-öd ЛУН

Ставсојузса 17-öd партконференцијалöн итогјас.
1931-öd воын промышленност уж жылыс—ВСНХ-лөн доклад.

КЫҖИ ЈИТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛÖМКOd, УЖКÖд

Јитны Комі областувса промышленност ужкöd.

ЛЫДҖЫНЫ

1. Лыдфыны „ЛеҖам мујас выльö уна оурс трактор“ вiстoвтac (42 лб), сор-нитны, корсны (велöдыс јуасöмөн, туйдалöмөн) главнöј сорныкузajассö, вöчны вывод.

2. Лыффыны „Бырддам пемыдлуныс“ промышленност уж жылыс статта, сорытны, корены главнӧй сорныкучажассӧ, вӧчны вывод, женифика виставны.

ГІЖНЫ

Главнӧй сорныкучажассӧ, выводжасӧн, (женифик сорныкучажассӧ) вочасӧн гижавны тетраджасӧ.

АРТАВНЫ

1. Пуктавны щӧтки вылӧ, гижавны тетраджасӧ „Лежам муяс вылӧ уна еурс трактор“ вистовтасын индӧм лыдпасјас.

2. Вӧчны сјӧ лыдпасјас вылын жӧ, војдӧр щӧтки вылын, сесеа гижӧмӧн чинтӧм, лыдпасјассӧ ӧти мӧд улас гижӧмӧн, таџи:

$$\begin{array}{r} 250 \\ - 30 \\ \hline 220 \end{array} \text{ еурс, с. в.}$$

ВЕЛӧДЫГЛЫ НІГАЈАС

1. „Ставсојузса 17-ӧд партконференціјалӧн итогјас“

2. „Велӧдчам ставным“ 42 лб.

3. „Бырддам пемыдлун“ гаџ.

4. „Матемаџика“ 29, 30, 31 лб.

44-ӧд ЛУН

Ставсојузса 17-ӧд партконференціјалӧн итогјас.

1932-ӧд во вылын промышленностлӧн могјас—ВСНХ доклад серџи.

КЫџИ ЛІТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛӧМКӧд УЖКӧд

Літны крајувса да областувса промышленност могјаскӧд—конференціјас итогјас серџи.

ЛЫДЫНЫ

1. Лыдфыны „Сӧкыд ужсӧ мед ужалас машина“ вистовтас, сорытны сы жылыс.

2. Сетны велӧдчысјаслы кык—кујим вопрос, главнӧй мӧвпјас вылас (вопросјассӧ гижны доска вылӧ).

3. Велӧдчысјаслы, велӧдыс тудалӧмӧн, вопросјас вылас колӧ лӧсӧдны полнӧй ӧтветјас, женифик сорныкучажасӧн.

4. Лыдфыны „Бырддам пемыдлуныс“ промышленност уж жылыс статта, сорытны сы жылыс, женифика виставны, вӧчны вывод.

ГІЖНЫ

1. Велӧдысмыс вопросјассӧ ӧти велӧдчыс гижӧ доска вылӧ, мукӧдыс доска выввыс гижӧны тетраджасӧ (доскасӧ да тетраджассӧ колӧ јукны кык пельӧ—вертикальнӧй вичӧн, шујгавыв жынјас гижавны вопросјассӧ—пунктјасӧн (1, 2, 3 с. в.), вескыдывыв жынјас ӧтветјассӧ.

АРТАВНЫ

Вѳчны кујим паса лыдјас вылын содталѳмјас да чинталѳмјас, војдѳр шѳтки вылын, севѳа тетрадјасѳ гѳжалѳмѳн (лыдпасјасѳ колѳ гѳжны ѳѳи-мѳд улас).

ВЕЛОѳЫГЛЫ НѳГАЈАС

1. „Ставсојузса 17-ѳд партконференцијалѳн иѳогјас“.
2. „Велѳѳчам ставным“, 41 лѳб.
3. „Бырѳдам пемыдлун“ гаѳ.
4. „Математѳка“, 23, 24, 29, 30, 31 лѳб.

45-ѳд ЛУН

КОЛХОЗЈАС ОБЛАГТУВСА СЈЕЗДЛѳН ИѳОГЈАС

1. Колхозјаслыѳ ужѳ бурмѳѳѳм, кыпѳѳѳм јылыѳ.
2. МТФ-јас, СТФ-јас да ФВМ-јас овмѳс боксаныѳ јѳнмѳѳѳм — Іљчуков да Прокушев докладјас серѳи.

КЫѳИ ЈѳТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛѳМКѳѳ, УЖКѳѳ

Јѳтны сѳктса колхоз, МТФ, СТФ, ФВМ ужјаскѳѳ

ЛЫѳѳЫНЫ

Лыѳѳыны „Кыѳи бурмѳѳѳны кѳрым скѳтлы“, „Шыбытамѳ кујим вежаѳн му ужалѳм“, „Градвыѳ пунктѳѳ унжык вѳѳитѳј“ вѳговтасјас; сѳрнѳтны да корены главнѳј сорныкуѳајасѳѳ быд вѳговтас лыѳѳѳѳм бѳрыѳ; вѳчны выводјас; сувѳѳѳѳны ѳѳи - кык вопросѳн быд вѳговтаслы, лѳсѳѳѳны полнѳј ответјас жениѳѳѳѳѳк сорныкуѳајасѳѳн.

ГѳЖНЫ

Вопросјасѳѳ да ѳѳветјасѳѳ вѳчасѳн гѳжавны тетрадјасѳѳ, кыѳи вѳли инѳѳма воѳѳа лувас.

АРГАННЫ

Велѳѳѳны ѳѳктѳм (умноженьѳѳ),—кыѳи вѳчны тајѳ ужѳѳ инѳѳма „Математѳка“ 48, 49, 50, 51, 52 лѳб-јасын.

ВЕЛЫѳЫГЛЫ НѳГАЈАС

1. „Колхозјас областувса сјездлѳн иѳогјас“.
2. „Велѳѳчам ставным“ 50, 51, 52 лѳб.
3. „Математѳка“, 48, 49, 50, 51, 52 лѳб.

46-ѳд ЛУН

Колхозјас областувса сјездлѳн иѳогјас.
Тувсов кѳѳа кампаннѳ кѳжлѳ лѳсѳѳѳѳѳм јылыѳ.

КЫѳИ ЈѳТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛѳМКѳѳ, УЖКѳѳ

Јѳтны сѳктса, колхозса ужкѳѳѳ гѳѳра-кѳѳа кампаннѳ кѳжлѳ лѳсѳѳѳѳѳм колхозын (сѳктын).

ЛЫҘҘЫНЫ

1. ЛыҘҘыны „Лёсөдчам көзны“ кывбур, сорнѣтны сы жылыс, индыны главнѣй мѣвпјассѣ, вѣставны женѣдка.

2. ЛыҘҘыны „Бырѣдам пемыдлуныс“ гѣра-кѣча нуѣдан кампаннѣ жылыс, сорнѣтны, кычѣ буржыка нуѣдны гѣра-кѣча ужсѣ колхозын.

ГІЖНЫ

Гіжны кыга вывгыс тетрадјасѣ „Лёсөдчам көзны“ ылаи кывсѣ, ѣтвылыс лыҘҘѣмѣн (хорѣм) велѣдчыны тѣдмѣнја (наизустъ) да ывны.

АРТАВНЫ

1. Тѣдмѣдны пѣфагор таблицакѣд.

2. Вѣчны сѣјѣс аслыныс велѣдчысјасыслы тетрадјасас (војѣдѣр вѣчны ѣбска вылѣ); велѣдны, кычѣ колѣ сѣјѣс лыҘҘыны.

ВЕЛѢДЫГЛЫ НІГАЈАС

1. „Колхозјас областувса сјездлѣн ітогјас“.

2. „Велѣдчам ставным“ 44, 45 лѣб.

2. „Математіка“, 53 лѣб.

4. „Бырѣдам пемыдлун“.

47-ѣд ЛУН

1. Мај 1 лун мѣјан Совет сојузын.

2. Мај 1 лун капіталіст странајасын.

КЫЧІ ЛІТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛѢМКѢд, УЖКѢд

Кычѣ мунѣ ужыс (кычѣ колѣ бурмѣдны) МОПР јачејкалѣн, СВБ-лѣн, ОАХ-лѣн сѣктын, колхозын, вѣручастокын, заводын, с. в. (кѣні ужалѣ лыкпунктыс).

ЛЫҘҘЫНЫ

1. ЛыҘҘыны „Мај 1 лун“.

2. ЛыҘҘыны да ѣтув велѣдчыны ывны „Інтернацінал“.

ГІЖНЫ

Гіжны „Інтернаціналсѣ“ тетрадјасѣ, велѣдчыны гортын, ѣткѣн, ылыгтыр тѣдмѣнја.

АРТАВНЫ

Тѣдмѣдны јукѣмкѣд (ѣеленнѣ)—кычѣ сѣјѣс вѣчны инѣма „Математікаын“, 73, 74, 75 лѣб.

ВЕЛѢДЫГЛЫ НІГАЈАС

1. „Велѣдчам ставным“, 85, 86 лѣб.

2. „Математіка“ 73, 74, 75 лѣб.

3. Газетјас.

48-дд лун

7185

Копи-3

41-150

Май 1 лун празднујтан план

КЫҖИ ЛІТНЫ МЕСТАВЫВСА ОЛӨМКӨД, УЖКӨД

Мыј колө вөчны май 1 лунб велөдчысјаслы.

ЛЫФФЫНЫ

1. Лыффыны „Гөран-көзан частушкајас“.
2. Лөсөдны інценіровка (ворсөм);
- 3) Ворсны клубы (кор бура велаласны).

ГІЖНЫ

1. Май 1 лун кезлө гіжны лозунг: „Соціалізм гечөдн отсалам ставмуыввса ужалыс јөзлы“.

АРТАВНЫ

Воғө вөчны јукөмсө.

ВЕЛӨДЫГЛЫ НЫГАЈАС

1. „Велөдчам ставным“ 46, 47, 48, 49 лб.